

ZAKAJ NA ERASMUS?

**Izkušnje študentov PF UL, ki
so bili na Erasmus izmenjavi**

(3. izdaja)

KAZALO

UVOD	1
ŠTUDIJSKA IZMENJAVA	3
URŠKA ARZENŠEK	5
JURE BERGANT	6
EMA BOHINC	7
NEJA CUNK.....	8
DENIS DŽANANOVIĆ	9
VID GLAVIČ	10
KORNELIJA GOSPODARIČ.....	12
HANA JERAK.....	13
ANTON KLEMENČIČ	14
AMADEJA KRAVOS.....	15
ELENA KUKOVICA	16
KAJA LEBAN	18
KAJA MAKAROVIČ.....	19
ANŽE MEDIŽEVEC	21
TIM MUŠIČ.....	23
NIKA NAJVIRT	25
VERONIKA NOVAK	27
DOMEN PAVC	28
SARA PEŠEC	30
CHRISTY PILKO	32
NIKA PODAKAR	33
IVAN POKORN.....	35
ANĐELA PRODANOVIĆ	36
ANĐA RADUJKO	37
IVA RAMUŠ CVETKOVIČ.....	38
IZA SENČAR.....	40
EVA STOJAN	42
DREJC ŠARABON	43
DAŠA TIČAR.....	45

JAKOB TRŽAN.....	46
MARKO ZEČEVIĆ.....	47
ŽANA ŽABNIKAR	48
JASMINA ŽERJAV	49
PRAKSA.....	51
URŠA BRINOVEC	53
NEJA CUNK.....	54
STEFAN GJOREVSKI.....	55
EVA KORENJAK LALOVIČ.....	56
JANEZ KOROŠEC.....	57
NIKA NAJVIRT	58
VERONIKA NOVAK	59
URBAN PRAPROTNİK	60
POGOSTA VPRAŠANJA IN ODGOVORI.....	63
UPORABNI KONTAKTI.....	64

UVOD

Erasmus+ je program Evropske unije, ki naslavlja mednarodno sodelovanje na področju izobraževanja, usposabljanja, mladih in športa. Namen programa Erasmus+ je dvig kakovosti izobraževanja in usposabljanja ter s tem krepitev socialne kohezije in konkurenčnosti gospodarstva Unije. Program za obdobje 2021-2027 namenja velik poudarek socialnemu vključevanju, zelenemu in digitalnemu prehodu ter spodbujanju udeležbe mladih v demokratičnem življenju. Organizacijsko za izvajanje programa Erasmus+ krovno skrbi Evropska komisija v sodelovanju z mrežo nacionalnih agencij v vseh sodelujočih državah.

V terciarnem izobraževanju, v katerega so vključene javne in zasebne visokošolske in višješolske institucije, govorimo o mobilnosti študentov ter mobilnosti akademskega in strokovnega osebja. Študenti lahko na mobilnost odidejo z namenom študija ali z namenom prakse, akademsko osebje se lahko udeleži učne mobilnosti z namenom poučevanja, strokovno osebje pa z namenom usposabljanja.

Za študente Pravne fakultete Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju: PF UL), ki so ciljno bralstvo pričujoče publikacije, je predvsem pomembno vedeti, da jim program Erasmus+ omogoča, da del rednih študijskih obveznosti na kateri koli stopnji študija namesto na svoji matični fakulteti opravijo na partnerski instituciji v tujini. Najbolj običajne so enosemestrsk izmenjave, izvedejo pa se lahko na univerzah, s katerimi je PF UL predhodno sklenila ustrezen bilateralni sporazum, ki take izmenjave omogoča. Prav tako je mogoče v okviru programa opraviti nekajmesečno praktično usposabljanje v podjetju ali podobni organizaciji v tujini. Erasmus+ poleg pravne podlage za tovrstne mobilnosti študentom ponuja tudi finančno pomoč (t. i. Erasmusovo dotacijo), kar zagotovo ni zanemarljivo dejstvo in verjetno precej doprinese k temu, da je ravno Erasmus+ najbolj prepoznaven program študentskih izmenjav na svetu.

Veseli nas, da je tudi PF UL pomemben del Erasmusove zgodbe. Vsako leto beležimo porast števila študentov iz tujine, ki jih gostimo na izmenjavi pri nas (v študijskem letu 2021/22 jih je bilo 90); prav tako se ohranja stabilno število naših študentov, ki odhajajo na izmenjavo v tujino. V študijskem letu 2021/22 je samo v okviru programa Erasmus+ na študijsko izmenjavo ali na prakso v tujino odšlo približno 80 naših študentov. Slednji si po tradiciji za gostiteljsko državo najraje in najpogosteje izberejo Nizozemsko, Nemčijo, Avstrijo, Belgijo in Portugalsko. Študenti PF UL imajo na splošno za izmenjavo v tujini res veliko izbiro, saj ima fakulteta zgolj v okviru programa Erasmus+ trenutno sklenjenih kar 117 bilateralnih sporazumov z univerzami iz 29 različnih državah.

Pred leti se nam je porodila zamisel, da bi na enem mestu zbrali vtise nekaterih študentov, ki so se z izmenjave že vrnili, ter na ta način spodbudili tudi ostale k tej izjemni študijski in življenjski izkušnji. Tokrat držite v roki že tretjo izdajo brošure, iz katere boste med drugim lahko izvedeli, zakaj se študenti naše fakultete odločajo za Erasmusovo izmenjavo ali prakso v tujini, ali je moč študij na tuji univerzi primerjati s študijem na domači fakulteti in kaj po zaključku izmenjave oziroma prakse študentom ostaja najbolj v spominu.

Upamo, da bo listanje brošure z zapisi konkretnih izkušenj prineslo veliko zanimivega branja in spodbud, ki bodo vzbudile radovednost in morda olajšale sprejeti odločitev, da se na izmenjavo in/ali prakso v tujini prijavi še več naših študentk in študentov.

Darja Rabzelj, vodja mednarodne pisarne na PF UL

ŠTUDIJSKA IZMENJAVA

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Leidnu (Nizozemska)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2021 do januarja 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Za izmenjavo sem se odločila, saj me precej mika delo v tujini in izmenjava je odlična priložnost, da izkusiš, če ti življenje v tujem okolju ustreza. Za Nizozemsko sem se odločila zaradi visokega življenjskega standarda, podjetništvu prijaznega okolja ter multikulture in odprtostne družbe. Leiden pa sem izbrala zaradi visokih uvrstitev na lestvicah najboljših univerz na svetu, kar mi je predstavljalo izziv (ali lahko »pariram« njihovim študentom), in zaradi izjemno interdisciplinarnega predmetnika.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predavanja in izpiti so v celoti potekali v angleščini. Imela sem tudi tri predmete, pri katerih smo bili tuji študenti združeni z domačimi.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Veliko več je interdisciplinarnosti (tako z drugimi družboslovnimi vedami kot tudi naravoslovnimi), predmeti so modernejši, na predavanjih je veliko gostov iz prakse. Knjižnice so zelo lepe in dobro založene; odprte od 8. do 24. ure (tudi ob nedeljah). Privlačila me je tudi izrazita multikulturalnost, saj smo bili tam študenti z vsega sveta. Negativno je bilo le, da v pisarni za Erasmusove študente niso tako prijazni in odzivni kot v mednarodni pisarni na PF UL.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Bivala sem v zasebnem študentskem domu *The Student Hotel* v Haagu, ki je sicer nekoliko dražji od ostalih namestitev, vendar smo imeli skoraj vsak dan aktivnosti, druženja, izlete, skupinske vadbe ipd.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Definitivno! S tem si pridobiš samozavest, da lahko »preživiš« v popolnoma tujem okolju in se znajdeš sam, spoznaš nove ljudi z izjemno raznolikimi osebnimi zgodbami, pridobiš znanje, ki ga v Sloveniji še ne moreš (kar je precejšnja dodana vrednost v očeh zaposlovalcev), imaš večje možnosti kasnejše zaposlitve v tujini, ustvariš si tudi spomine za celo življenje.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Predvsem zaradi prijateljev, ki sem jih spoznala in jih moram še v naslednjih mesecih oz. v naslednjem letu obiskati.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Zaradi namestitve so bili moji mesečni stroški precej višji, poleg tega je tudi hrana precej dražja kot v Sloveniji (še posebej v restavracijah), tudi vlak je precej dražji. Povprečno so moji mesečni stroški znašali 1.300 EUR.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza Humboldt v Berlinu (Nemčija)

2. Obdobje izmenjave: od oktobra 2021 do februarja 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Glavni vzgib je bila želja po študijski izkušnji v tujini. Univerza Humboldt me je prepričala zaradi svojega ugleda in dejstva, da se nahaja v samem osrčju Berlina, ki zaradi svoje velikosti in raznolikosti ponuja precej več kot sicer običajna »študentska« mesta.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Večinski del ponujenih (in tudi najkvalitetnejših) predmetov se je izvajal v nemščini. Pri teh predmetih smo bili tuji študenti združeni z domačimi, kar po mojem mnenju doda k pristnosti izkušnje na tuji ustanovi. Kar nekaj predmetov se je izvajalo tudi v angleščini in pri teh je bila študentska zasedba nekoliko bolj mednarodna (poleg Erasmusovih študentov še študenti programa LLM).

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Največja razlika je zagotovo število kontaktnih ur. Predmeti imajo večinoma eno dvourno predavanje tedensko, nekateri celo manj, zgolj večji predmeti (10 ECTS) imajo na tedenski osnovi štiri ure predavanj. Posledica tega je, da veliko manj časa preživiš na fakulteti, predavanja se osredotočajo zgolj na najpomembnejše problemske sklope, ostalo si študenti preberejo sami. Samostojni študij mi ni povzročal nobenih preglavic, saj sem imel veliko časa in obilico dobre, posodobljene in cenovno dostopne literature.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Bival sem v študentskem domu, 40 min iz osrčja mesta (z izvrstnim javnim transportom). Vsakodnevna vožnja pa je celo postala ena mojih najljubših dejavnosti, saj sem se na pot le redko odpravil sam. Ravno socialni element študentskega doma pa je razlog, zakaj se mi zdi ta izbira precej boljša od zasebne nastanitve; še posebej v tako neobvladljivo velikem mestu, kot je Berlin.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Izmenjavo bi iskreno priporočal prav vsakemu študentu; mislim, da je to bila ena najboljših odločitev, ki sem jih v svojem življenju sprejel. Neprecenljive izkušnje, nova mednarodna poznanstva, osamosvojitev, jeziki, nov pogled na študijski predmet in še bi lahko našteval. Veliko stvari, ki mi jih je dala izmenjava, sploh ne znam opisati, vem le to, da bom vse to pozitivno s seboj nosil celo življenje.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Narobe se mi zdi izpostavljati zgolj en utrinek. Nedvomno bom za vselej gojil nek čisto poseben odnos do Berlina, ki mi bo za vedno ostal pri srcu.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Potrošnja celotne izmenjava je zaokroženo nanosla 4.800 EUR (torej 960 EUR na mesec).

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza na Dunaju (Avstrija)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2021 do januarja 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Izboljšati znanje nemščine, preizkusiti svojo samostojnost, priti v stik z ljudmi iz drugih držav in kultur, obiskovati predmete, ki jih na domači fakulteti ne morem.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Na voljo je bilo več kot dovolj izbirnih predmetov v angleščini (vsaj 50) iz najrazličnejših področij. Sama sem izbrala osem predmetov v angleščini in enega v nemščini. Pri vseh predmetih smo bili pomešani, nihče se ni ukvarjal s tem, ali si »domač« ali Erasmusov študent, in tudi Avstrijci so obiskovali predmete, ki so bili izvajani v angleščini.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Na dunajski univerzi je bilo veliko več sprotne delo (seminarske in domače naloge, predstavitve, projekti) in so bili zato končni izpiti manjšega pomena in veliko manj stresni (in bolj ali manj vsi *open-book*). Kljub obilici sprotne delo pa sem tedensko bila bistveno manj obremenjena kot na PF UL, saj sem imela le okoli 20 ur obveznosti na teden – in to pri predmetih, ki so po zahtevnosti na ravni naših izbirnih predmetov. Zato mi je ostalo več kot dovolj prostega časa, česar iz nižjih letnikov na PF UL res nisem bila navajena.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Bivala sem v študentskem domu. Vsem bi svetovala, da nastanitev začnejo iskati čim prej (vsaj štiri mesece pred začetkom bivanja); zlasti to velja za velika in študentska mesta, kot je Dunaj.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Da. Zdi se mi, da bi obžalovala, če te priložnosti ne bi izkoristila; živeti v tujini več mesecev ali celo leto ne more kar vsak in še študij se zaradi tega nič ne podaljša! Osebno me je zaradi izmenjave tujina začela (še) bolj mikati, definitivno pa si želim vsaj še kakšno mednarodno izkušnjo.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Sama najbolj cenim iskrena prijateljstva, ki sem jih uspela navezati v tako kratkem času. Po moji izkušnji smo Erasmusovi študenti, ki bivamo v določenem mestu, eden drugemu kot neka nova družina, saj nas družijo podobna izkušnja in se soočamo s podobnimi izzivi, vsi pa si želimo čim bolj izkoristiti čas v tujini in doživeti čim več novega.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

700-800 EUR na mesec.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava:

- a) Univerza Georgia Augusta Göttingen (Nemčija)
- b) Univerza v Hamburgu (Nemčija)

2. Obdobje izmenjave:

- a) od oktobra 2018 do marca 2019
- b) od oktobra 2020 do marca 2021

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Gnali so me želja po izkušnji iz tujine, nova spoznanstva, potovanja. Nemška univerza pa zato, ker v Nemčiji poskušam nabirati tudi delovne izkušnje in ker mi nemščina ni bila tuja.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predavanja so potekala večinoma v nemškem, lahko pa smo izbrali tudi nekatere predmete v angleškem jeziku. Pri večini predmetov smo bili združeni z domačimi študenti, razen na nekaterih predavanjih, ki so bila organizirana posebej za tuje študente.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Načeloma se v Nemčiji sam proces študija ne razlikuje veliko od našega. Predavanja potekajo po enakem sistemu, prav tako tudi učenje. Morda je bilo včasih potrebno več predpriprave za predavanja.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

V obeh mestih sem bila v študentskem domu, saj sta mi obe univerzi ponudili to obliko namestitve. Lahko jo tudi zavrneš, vendar si moraš namestitev nato poiskati sam.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Da. Učenje v tujini, vendar hkrati nekoliko bolj sproščen semester. Nova spoznanstva in spomini, ki ostanejo za vedno.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Predvsem vse dogodivščine s tamkajšnjimi novimi prijatelji.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Povprečni mesečni stroški so znašali med 1.300 in 1.500 EUR, v Göttingenu je bilo na splošno življenje morda nekoliko ceneje.

DENIS DŽANANOVIĆ (denis.dzananovic@gmail.com)

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Zagrebu (Hrvaška)

2. Obdobje izmenjave: od februarja do junija 2021

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Historični pomen zagrebške pravne šole v Jugoslaviji.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Študijski proces je potekal *online*; komunikacija pa v hrvaščini (z opcijo angleščine).

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

PF UL je boljša: večja je odzivnost in pristopnost administrativnega osebja (izkazalo se je, da gre za enega izmed ključnih elementov študija); za nacional-državni program hrvaškega študija moram izpostaviti posebnost, da se na Erasmusove študente pretirano ne osredotočajo, temveč je za njih poudarek na ljudeh, ki bodo v Hrvaški ostali (gre za eno od držav, ki ima ogromen odliv mladih in sposobnih ljudi v tujino).

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Študentom predlagam, da se pozanimajo o študentskih domovih in njihovem *modus-u operandi*. Vsak dom je drugačen in ponuja drugačno doživetje; zagotovljena je večja avtonomnost posameznih domov. Naj študenti pokličejo in si rezervirajo kapacitete po svojem izboru - kolikor je to pač mogoče.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Brez posebnosti, je pa izkušnja odvisna od posameznika.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Brez posebnosti, je pa izkušnja odvisna od posameznika.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Zagreb je dražji od Ljubljane.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Stirlingu (VB)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2021 do konca decembra 2021

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

V splošnem sem se za študijsko izmenjavo v tujini odločil, ker menim, da je to enkratna priložnost spoznavanja kultur ter načina življenja, ki je drugačen od znanega, hkrati pa omogoča vzpostavitev pravih prijateljstev z ljudmi z vseh koncev sveta, kar pripomore k osebni rasti ter razgledanosti. Končno pa taka izkušnja prisili človeka, da stopi iz svoje cone udobja ter spozna, ali je dalj časa trajajoče življenje v tujini, kjer sprva ne poznaš nikogar, nekaj, kar bi v prihodnosti ponovil. Za Stirling specifično sem se odločil zato, ker gre za univerzo z edinstvenim kampusom t. i. »ameriškega stila« ob jezeru, kjer praktično celotna študentska populacija prebiva na območju nekaj hektarjev. Drugi ključni razlog pa predstavlja dejstvo, da je Škotska izrazito multikulturna entiteta, saj ima do tujcev prijazno politiko glede možnosti študija, posledično pa ima vsakdo možnost spoznavati ljudi in kulture iz celotnega sveta. Seveda ne gre zanemariti naravnih lepot Škotske, njihove pubovsko-socialne kulture ter študijskega procesa v anglosaških državah, ki veliko bolj poudarja študentovo samostojno delo in angažiranost.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Vsa predavanja in izpiti so potekali v angleščini, prav tako pa so tuji študenti združeni z rednimi domačimi študenti ter s strani profesorja enako obravnavani kot domači študenti. Za ilustracijo: pri predmetih, ki sem jih sam izbral, sem bil edini Erasmusov študent med več kot 40 rednimi študenti (kar pa ne pomeni, da sem bil edini tujec, saj se veliko tujcev odloča za redni študij prava na Škotskem).

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Študij v Stirlingu je predpostavljал zanimanje študenta za tematike izbranih predmetov ter sprotno delo. Predavanja in seminarji so redki (do trije predmeti na semester in za vsak predmet le dve uri na teden), kar pa ne pomeni, da kot študent od študija ne odneseš veliko. Nasprotno, predpisanega gradiva za vsak seminar je precej, kar pomeni, da lahko na seminarjih s profesorjem ter ostalimi študenti diskutiraš le najbolj pereča ter nejasna vprašanja. Kot velik plus ocenjujem tudi metodo izvajanja izpitov, saj so *take home* izpiti, kjer izpit rešiš sam doma oz. v knjižnici, pri tem pa imaš na voljo 24 ur časa, veliko bolj prijazni do študentov z vidika tega, da za izpite ni potrebno večtedensko nikomur koristno »piflanje« predpisanega čtiva, temveč lahko študent pokaže predvsem svoje sposobnosti analitičnega razumevanja podanih problemov. So pa zato sama vprašanja ter eseji na višjem nivoju ter zahtevajo resno poglobitev v literaturo. Seveda pa prinaša tak sistem ocenjevanja tudi določene minuse, saj se lahko zgodi, da študent pri pripravi na izpit nima prevelikega stresa in *urgency* občutka, posledično pa na dan izpita za rešitev izpitne pole porabi tudi po 12 ali še več ur časa ☺.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

V času izmenjave sem prebival v študentskem domu, ki se je nahajal na kampusu. Tak način definitivno predstavlja najbolj avtentično izkušnjo Univerze v Stirlingu, vendar pa bi rad opozoril, da je študentski dom mogoče dobiti tudi v mestu, kar je morda boljše za tiste, ki bi radi predvsem v večernih urah obiskovali center mesta, saj so zvečer avtobusne povezave s kampusom v postcovidni eri relativno slabe (10 minut z avtobusom ter 40 minut peš). Zasebno namestitev odsvetujem, saj le-te v mestu iščejo študenti rednih višjih letnikov, ki se že dober čas

poznajo, medtem ko so Erasmusovci skoraj izključno nameščeni v študentskih domovih (ti pa so precej različni, kar se tiče cene in kvalitete – za vsakega se najde primerna opcija).

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Izmenjavo bi priporočil res vsem, ki si to lahko privoščijo, saj je javno financiranje študijskih izmenjav velik privilegij evropskega prostora, ki ga kasneje v življenju ne najbrž ne bo več nihče deležen. Izkušnja bo vsakemu dala določeno širino ter prispevek k osebnostnemu razvoju, ki ni zanemarljiv.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Predvsem dolgoročna prijateljstva, zaradi katerih imam *place to stay* na vsakem izmed kontinentov sveta, ter občutek domačnosti pri vsakem obisku Škotske. In seveda Brewdog.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Na Škotskem vlada višji standard kot v Sloveniji, zaradi česar morate tudi v primeru relativno konzervativnega ravnanja z denarjem računati na to, da imate vsak mesec na voljo vsaj približno 1.200 EUR. K temu ne pripomore dejstvo, da je britanski funt konstantno močnejša valuta od evra. Prav tako je potrebno imeti v mislih morebitne alternativne oblike javnega sofinanciranja, saj zaradi Brexita za izmenjave v Združenem kraljestvu klasična štipendija Erasmus+ ne pride več v poštev.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza Pompeu Fabra (Španija)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2021 do marca 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Dolgoletna želja po študijski izkušnji v tujini ter kombinacija kakovostne univerze s čudovitim mednarodnim okoljem.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Vse (predavanja, seminarji, izpiti) je potekalo v angleščini. Tuji študenti so združeni z domačimi pri večini predmetov, saj imajo domači študenti nekatere obvezne in izbirne predmete v angleščini.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

V poudarku na sprotnem delu: oddajanje nalog med semestrom, predstavitev ter sprotni manjši testi (pri nekaterih predmetih tudi kot nadomestek končnega).

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

V času izmenjave sem bivala v stanovanju, podobno kot tudi velika večina preostalih študentov. Študentski dom, ki je namenjen prav študentom te fakultete, ima zelo malo mest rezerviranih za Erasmusove študente, cena pa je približno takšna kot za bivanje v zasebnem stanovanju (oziroma študentski dom je še malo dražji). Preostali študentski domovi po mestu, namenjeni študentom različnih fakultet, so zelo dragi, tako da je bivanje v zasebni namestitvi najbolj priporočljivo in je vsekakor možnost, za katero se odloči skoraj vsak mednarodni študent.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Izmenjavo bi močno priporočala vsakemu študentu, saj pomeni neprecenljivo možnost za življenje v tuji državi ter študij v tujem jeziku, ki je v vsakem primeru nekaj popolnoma drugačnega od tega, česar si navajen doma. Ne poznam niti ene osebe, ki bi obžalovala izmenjavo - vsi se vračamo iz nje polni pozitivnih vtisov ter s spomini in z izkušnjami, ki nas bodo spremljali celo življenje.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Najlepši spomin so ljudje, ki sem jih spoznala.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Skupaj približno 990 EUR (brez potovanj). Približna razdelitev stroškov: namestitev - 460 EUR, hrana - 200 EUR, prevoz - 30 EUR, kultura in zabave - 200 EUR (tudi odvisno), ostalo - 100 EUR, potovanja - odvisno.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Groningenu (Nizozemska)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2021 do februarja 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Dobre izkušnje starejših študentov na univerzi, kakovosten program, študentsko mesto.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predavanja in izpiti so potekali v angleščini. Erasmusovi študenti smo bili pri nekaterih predmetih skupaj tudi z nizozemskimi študenti, pri večini predmetov pa z mednarodnimi študenti, ki tam redno študirajo pravo v angleščini.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Pri nekaterih predmetih je bilo pri študiju potrebno veliko več samostojnega dela in priprav na predavanja, predvsem pa na vaje. Na vajah se je domnevalo, da smo vso potrebno gradivo prebrali, in asistent ni še enkrat obnavljal gradiva, ki ga je bilo potrebno prebrati. Na vajah je bilo veliko dela v skupinah in diskusij. Bili pa so tudi predmeti, kjer se način dela ni bistveno razlikoval od tega na PF UL. Razlika je tudi v tem, da je semester razdeljen na dva bloka. Vsak blok vsebuje sedem tednov predavanj, ki mu sledijo izpiti. To zahteva veliko sprotne dela predvsem pri obsežnejših predmetih, kar nekaterim študentom ustreza, nekaterim pa ne.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Bivala sem v študentskem domu. Svetovala bi, da se študenti iskanja namestitve v Groningenu (oz. kjerkoli na Nizozemskem) lotijo vsaj kakšnih pet mesecev prej, saj je najti namestitev včasih težavno. Študentski dom je mogoče dobiti preko portala SSH, podrobnejše informacije v zvezi s tem pa Erasmusovim študentom kasneje posreduje sama univerza. Cene nastanitve so seveda precej višje kot v Sloveniji. Sama priporočam bivanje v študentskem domu, ker je to najlažji način za spoznavanje novih ljudi in za pestro družabno življenje.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Da. Najpomembnejši del izmenjave se mi zdijo nova prijateljstva z ljudmi iz različnih držav, s katerimi smo tudi po izmenjavi še v rednem stiku in se obiskujemo, ter spoznavanje Nizozemske in sosednjih oz. bližnjih držav. Seveda pa je tudi z vidika študija koristno pridobiti izkušnje s tuje univerze. Izmenjava je tudi odlična priložnost za izboljšanje znanja tujega jezika, bodisi angleščine bodisi katerega drugega.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Najlepši spomin na izmenjavo so zagotovo potovanja, izleti in druge skupne aktivnosti s študenti, ki sem jih tam spoznala.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Stroški za bivanje, hrano in druge aktivnosti so gotovo znašali vsaj 1.000 EUR mesečno, v to pa niso všteta tudi morebitna daljša potovanja in izleti.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Catanii (Italija)

2. Obdobje izmenjave: od oktobra 2019 do februarja 2020

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Za izmenjavo v tujini sem se odločil, ker sem želel preizkusiti, ali bi mi ustrezalo delo v okolju, kjer bi se uporabljalo tuje jezike, želel pa sem spoznati tudi kolege iz tujine. Za to univerzo sem se odločil, ker je bila v Italiji in v velikem mestu, prevladala pa je njena lega, saj smo se lahko še celoten oktober kopali v morju 😊.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predavanja so potekala v italijanščini in angleščini (odvisno od izbire predmeta). Sam govorim oba jezika in sem zato izbral dva predmeta v italijanščini in dva v angleščini. Pri predmetih v italijanščini sem imel predavanja in izpite skupaj z domačimi študenti. Pri predmetih v angleščini pa smo bili, poleg dveh Italijanov, samo Erasmusovi študenti.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Kot prednost študija na Erasmusovi izmenjavi bi navedel predvsem to, da v času obiskovanja predavanj obiskuješ le izbrane predmete, zato ti ni treba skoraj celega dneva preživeti na fakulteti, ampak imaš precej več prostega časa. Tudi glede literature profesorji večinoma ne zahtevajo, da bi študenti morali predelati celotne obsežne knjige, ampak glede na število kreditnih točk predmeta navadno študentom povedo, katera poglavja se lahko po želji izpusti, ker ne bodo prišla v poštev na izpitu.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Bival sem v študentskem domu, ki je sicer imel menzo, kjer smo študenti za cca. 4 EUR lahko jedli, ni pa bilo kuhinje v domu, tako da si hrane nismo mogli pripravljati sami. Poleg tega ima študentski dom 24-urno recepcijo in po določeni uri ne smeš sprejemati obiskov. Številni Erasmusovi študenti so si zato poiskali zasebno nastanitev in verjetno bi si jo, če bi se lahko ponovno udeležil izmenjave v Catanii, poiskal tudi sam. Je pa res, da je bivanje v študentskem domu bolj varno in cenejše.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Študijsko izmenjavo bi priporočal vsem, saj spoznas veliko novih prijateljev in krajev. Če te to veseli, se lahko pogosto udeležuješ raznih zabav, ki jih organizirajo kar organizacije, ki se ukvarjajo z Erasmusovimi študenti (AEGEE, ESN).

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Nikoli ne bom pozabil določenih Erasmovk in Erasmovcev, s katerimi sem še vedno v kontaktih, prijatnih večernih zabav in domačinov, s katerimi sem se spoprijateljil.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Vse skupaj je mesečno nanoslo okrog 560 EUR.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza Georgia Augusta Göttingen (Nemčija)

2. Obdobje izmenjave: od oktobra 2021 do marca 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

- izboljšanje znanja nemškega jezika (Göttingen leži skoraj točno v sredini Nemčije, kjer prevladuje *hochdeutsch* narečje, ki je lažje razumljivo);
- *campus style living*;
- spoznavanje novih ljudi z različnih koncev sveta (v Gö, kot se mesto ljubkovalno imenuje, res študirajo ljudje iz vseh kontinentov);
- oddaljenost od Slovenije je ravno pravšnja (ne preblizu in ne predaleč).

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

V nemščini in angleščini. Predmet *Rechtseinführung für Erasmusstudierende* je namenjen samo študentom na izmenjavah, ostali predmeti so mešani. Mogoča slabost v primeru izbire res specifičnega predmeta, ki se predava v nemščini, je, da ste verjetno edini Erasmusov študent na predavanjih in profesorji ne prilagajajo stila predavanj (hitro govorjenje, zapletena terminologija).

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Profesorji si bolj želijo navezati stik s študenti in težijo k temu, da se razvije debata, ne glede na število študentov v skupini. Izpiti so namenjeni preverjanju, ali študent razume snov in zna znanje uporabljati, in ni toliko poudarka na tem, ali je študent sposoben pomnjenja obsežnega števila informacij.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Definitivno priporočam bivanje v študentskih domovih, ob pravočasni prijavi vam sobo poišče *Studentenwerk Göttingen*. Erasmusovi študenti so združeni v svoje apartmaje – zasebna soba z vsem nujnim, deljena kuhinja in kopalnica. Skupno življenje omogoča hitro navezavo stika in nudi osnovo za odlično socialno življenje. Znotraj različnih stanovanjskih skupnosti se dogajajo tudi različne zabave, ki jih same organizirajo. Obstaja tudi možnost, da si sobo poiščete sami, ampak to lahko predstavlja nepotreben stres.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Študijska izmenjava je nepozabna in predvsem pozitivna izkušnja. Nauči te zaupanja vase in ti da novega zanosa.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Nova prijateljstva.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

- soba v študentskem domu: 243 EUR;
- cene hrane in pijače so v trgovini in zunaj približno enake kot v Sloveniji;
- vpisnina, ki vključuje tudi semestrsko vozovnico za avtobus in vlake po celotni Spodnji Saški (vse do Hamburga in Bremna): približno 350 EUR.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Groningenu (Nizozemska)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2020 do junija 2021

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Študentske izmenjave se mi na splošno zdijo idealna priložnost za spoznavanje novih kultur in ljudi, v povezavi s študijem pa predvsem možnost, da si na specifičnem področju študent/-ka nabere čim več dodatnih izkušenj, ki mu/ji bodo kasneje pomagale pri izbiri kariere. Sama sem se za Groningen odločila na podlagi predhodnega obiska, kjer mi je v oči padla predvsem kulturna in etnična raznolikost študentov.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predavanja in izpiti so potekali v angleščini, s slednjo Nizozemci (prav tako kot tuji predavatelji) nimajo nikakršnih težav. Erasmusovi študenti nis(m)o imeli ločenih predavanj, temveč smo bili vključeni v redna predavanja prvo- in drugostopenjskega študija v angleškem jeziku.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Študij na RUG (Univerza v Groningenu) se razlikuje od študija na PF UL predvsem v dejstvu, da je število ur (predavanj in vaj), ki potekajo v sklopu vodenega študija na fakulteti, precej manjše kot pri nas. V sklopu magistrskega študija sem imela tako pouk na fakulteti le 4-6 ur na teden, ostalo delo pa je temeljilo na načelu *work from home*, kjer je bilo potrebno doma preštudirati literaturo. Študij je v primerjavi s PF UL tudi bolj aplikativen, saj večino izpitov poteka na podlagi reševanja primerov, kar pa po drugi strani pripelje do dejstva, da študenti prava na RUG nimajo dobre podlage, kar se tiče osnovnih konceptov in teorij(e).

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

V času izmenjave sem najprej pol leta bivala v študentskem domu, nato pa sem se preselila v zasebno namestitev. Ker je trenutno na Nizozemskem velika kriza na nepremičninskem trgu, v Groningenu specifično prav za študente, priporočam bodočim študentom, da si začnejo iskati namestitev takoj, ko se odločijo za izmenjavo, oz. čim prej. Osebnostno tudi toplo priporočam študentske domove.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Študijsko izmenjavo toplo priporočam vsem, ki bi radi med študijem izkusili, kako je živeti in študirati v tujini, ter stopili iz udobja doma. Osebnostno sem spoznala veliko novih ljudi, s katerimi sem ostala v stiku tudi po koncu izmenjave, izboljšala znanje angleščine ipd.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmusa?

Nikoli ne bom pozabila dejstva, da sem lahko epidemijo COVID-19 preživela na Nizozemskem, kjer ni bilo tako strogih ukrepov in sem lahko »uživala« v večji svobodi kot domači v Sloveniji.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Nizozemska je v primerjavi s Slovenijo dokaj draga, zato mesečni stroški niso nizki. Najemnina znaša približno 500 EUR (odvisno od lokacije, lahko vse do 1.000 EUR), hrana približno 500 EUR/mesec, prevoz (kolo) 20 EUR/mesec, kultura in zabava pa odvisno od posameznika.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Maynoothu (Irska)

2. Obdobje izmenjave: poletni semester 2021/22

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Za izmenjavo sem se odločila, ker rada potujem, raziskujem in spoznavam nove ljudi. Irska je bila ena redkih destinacij v Evropi, ki jih še nisem obiskala.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Angleščina; bili smo združeni z domačimi študenti.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Veliko več je poudarka na sprotnem učenju in sprotnem ocenjevanju.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Nisem živela na kampusu (namestitev tam je težko dobiti). Na koncu sem se odločila za bivanje pri irski družini na severu Dublina. Pri iskanju namestitve je pomembno, da ne zaupaš slepo, saj je veliko ljudi, ki oddajajo neobstoječa stanovanja (vedno zahtevaj video klic, dokumente, ipd.; ter - če se le da - ne plačuj vnaprej).

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Definitivno bi šla še enkrat. Super izkušnja, ki jo priporočam. Spoznaš ogromno ljudi; odprejo se ti lahko tudi priložnosti za nadaljnjo zaposlitev.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Ljudje na Irskem so super! Prijazni, vedno pripravljeni na pogovor, odprti. Res super! Pa tudi kakšen klasičen pub bi lahko izvozili v Slovenijo.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Irska je ena dražjih držav. Na mesec sem sama porabila približno 1.000 EUR (namestitev, hrana in prevoz). Potovanja po državi pa so še dodaten strošek.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Leidnu (Nizozemska)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2019 do januarja 2020

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Vedno sem vedela, da si želim razširiti svoje horizonte z izkušnjami iz tujine, zato sem se tudi odločila za izmenjavo. Univerzo v Leidnu sem izbrala predvsem zaradi njihovega izvajanja programa o otrokovih pravicah, prav tako je bil eden izmed odločilnih razlogov kakovost univerze (na veliko lestvicah visokošolskih ustanov zaseda zavidljivo visoka mesta).

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Jezik, v katerem so potekala predavanja, je bila angleščina. Na predavanjih smo bili združeni tudi z domačimi študenti (je pa kljub temu prevladovalo število tujih študentov).

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Z univerze v Leidnu sem, kar se študija tiče, prinesla same zelo pozitivne opazke. Tri stvari, ki so me najbolj pozitivno presenetile:

- Dolžina semestra: semestri za večino predmetov trajajo samo četrtno leta (torej dobra dva meseca). Po koncu vsakega semestra poteka izpitno obdobje, nato pa kratke počitnice.
- Intenzivnost semestra: kljub temu da so semestri kratki, so zelo intenzivni. Ves čas je potrebno oddajati eseje (pri večini predmetov za vsako predavanje), veliko je seminarskih nalog, ki se jih pripravlja v skupinah. Vse skupaj je veliko bolj dinamično kot na naši fakulteti, kar da študentu veliko kompetenc, ki jih morda na naši fakulteti ne oz. težje pridobi. Sprotno delo je tudi ocenjeno in nagrajeno v deležu končne ocene.
- Način ocenjevanja: večina izpitov poteka na način *open book*. Profesorji pri ocenjevanju iščejo znanje. Preveriti poskušajo celotno znanje, ne zgolj del (npr. izpiti predmetov, ki so trajali četrt leta, trajajo tri ure, za razliko od PF UL, kjer nekateri izpiti celoletnih predmetov trajajo manj kot uro). Ocenjevanje je sicer strogo (kar naj bi se poznalo v ocenah, a sem imela sama izjemno pozitivno izkušnjo in tega nisem izkusila), vendar študenti, ki se za izpit učijo, zagotovo naredijo izpit v prvem roku.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

V času izmenjave sem bivala pri zasebniku. Študentkam in študentom, ki bodo še odšli na izmenjavo v Leiden, svetujem, naj začnejo z iskanjem bivališča več kot pol leta vnaprej. Sama sem namreč imela s tem velike težave, sobo sem našla šele po mesecu dni trajanja izmenjave (srečo sem imela, da sem v vmesnem času lahko bivala pri družinskih prijateljih).

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Študijsko izmenjavo bi absolutno priporočala vsem študentom/-kam! Meni osebno je izmenjava ponudila neko novo perspektivo pogleda na pravo in me opomnila, zakaj sem se primarno odločila za ta študij.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Težko izpostavim zgolj en najlepši spomin, vsekakor pa lahko rečem, da mi bo v izredno lepem spominu ostala celotna atmosfera Pravne fakultete Univerze v Leidnu.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?
Okvirno so stroški izmenjave znašali 800-900 EUR/mesec.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza NOVA v Lizboni (Portugalska)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2019 do februarja 2020

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Velika prednost izbrane univerze je bilo mnoštvo predmetov v angleščini. Predmeti so bili tudi precej mednarodnopravno obarvani, npr. mednarodno kazensko pravo, diplomatsko in konzularno pravo. Pravna fakulteta stremi k mednarodnemu povezovanju, kar se odraža v številu gostujočih predavateljev. Za Portugalsko kot destinacijo pa sem se odločil zaradi bogate naravne in kulturne, zgodovinske dediščine, kulinarike in čudovitih ljudi.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Vsi predmeti, ki sem si jih izbral, so potekali v angleščini, poleg tega pa smo običajno predavanja spremljali skupaj z domačimi študenti. Tudi izpiti so potekali v angleščini. Nekatere kolegice in kolegi pa so mi omenili, da je določen predmet potekal tudi dvojezično: del študijskega leta v angleščini, del v portugalščini. Deloma je torej odvisno od izbire vsakega študenta.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Pozitivnih opažanj lahko navedem kar nekaj. Načeloma je veljalo, da se je bilo na predavanja potrebno vnaprej pripraviti: gradivo je bilo objavljeno v spletni učilnici. Sama predavanja so potekala kar dinamično, npr. preko reševanja primerov ali pa s sodelovanjem študentov. Po trajanju so izpiti sicer prekosili izpite s PF UL (npr. čas pisanja med 180 in 240 minut), a je bilo načeloma dovoljeno imeti pri sebi potrebno zakonodajo (oziroma mednarodne pogodbe in dokumente), izpit pri enem predmetu pa je potekal po sistemu *open-book* (z uporabo kakršnekoli literature). Bolj v negativno smer pa se nagiba število gradiv v fakultetni knjižnici: sama knjižnica kot taka je urejena in nudi krasen čitalniški oddelek z zelo dobrimi možnostmi za študij. Žal pa knjižne police ne premorejo toliko enot gradiv kot knjižnica na PF UL. Poleg tega v učnem načrtu ni bilo vaj pri predmetih – (praktični) primeri so se obravnavali na oziroma med predavanji.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

V času izmenjave sem bival v študentskem domu *Alfredo de Sousa Halls of Residence* in plačeval 253 EUR mesečne najemnine. Stroškovno gledano je bilo to bistveno bolj učinkovito, saj so najemnine za študentsko sobo sicer znašale (povprečno) med 350 in 400 EUR. Študentski dom nudi več učnih prostorov, skupne kuhinje in pralnice oziroma sušilnice perila. V sobi sem bil sam, sanitarije pa sem delil še z dvema domačima študentoma – gre torej za nekakšne manjše stanovanjske enote s skupnimi sanitarijami za tri osebe. Študentski dom se nahaja na kampusu in v oddaljenosti le 50 metrov od fakultete, v pritličju je še kavarna, v kleti pa menza. Študentski dom je super izbira z vidika družabnega življenja, a hkrati je morda ravno iz tega razloga malenkost glasnejše vzdušje tudi zvečer in ponoči – vse pa je odvisno od sostanovalcev in sosedov. Poleg tega se študentski dom nahaja znotraj kampusa, ki ni v strogem centru mesta; javni prevoz je praktično ključen (avtobusi in podzemna železnica).

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Študijsko izmenjavo absolutno priporočam: ne le, da s tem študent pridobi možnost bolje spoznati določeno kulturo in utrip mesta izmenjave, temveč predstavlja program Erasmus+ priložnost za nova prijateljstva, nove akademske veščine in spretnosti, možnost za učenje novih tujih jezikov in za izpopolnjevanje že znanih. Preživeti več mesecev v tujini, kjer si odvisen primarno od sebe, je dobra priložnost za osebno rast oz. za spoznavanje sebe, kar utegne biti študentu v pomoč pri izbiri in uresničevanju ciljev (akademiških in osebnih) v prihodnosti.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

S potovanji si širimo obzorja in spoznavamo vse raznolikosti sveta: med izmenjavo sem si uspel ogledati največji otok Azorov, São Miguel. Skupaj s kolegom z Madžarske sva najela avto in v nekaj dneh prevozila lep del otoka, polnega jezer, pašnikov, krasnih mest in (že skoraj tropskega) zelenja. Poskusila sva lokalne pridelke, preizkusila termalne vrelce, obiskala plantažo čajevca in navkljub spremenljivemu vremenu preživela zares nepozaben konec tedna.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Na mesec sem porabil približno 700 EUR: 253 EUR za namestitev v študentskem domu, preostalih (približno) 450 EUR pa za različne druge stroške (mestni prevoz, hrana, kultura, zabava, ipd.).

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza NOVA v Lizboni (Portugalska)

2. Obdobje izmenjave: od februarja do julija 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Za Erasmusovo izmenjavo in Portugalsko sem se odločil na podlagi številnih pozitivnih izkušenj kolegov. Želel sem živeti v prestolnici, zato Coimbra ni prišla v poštev.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Vsa predavanja, namenjena študentom II. stopnje, se na univerzi izvajajo v angleščini, zato smo bili Erasmusovi študenti le pridruženi predavanjem, namenjenim domačim študentom.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Klasičnemu izpitu se je mogoče izogniti na način, da študent do določenega roka pripravi nalogo (*continuous assessment*) v obliki, ki jo določi profesor. To je lahko *case note*, priprava pisnega eseja in predstavitev na določeno temo, priprava pravnega mnenja glede vprašanj hipotetične stranke in podobno. Ocena te naloge pri večini predmetov predstavlja končno oceno ali pa vsaj njen večinski del. Včasih je *assessment* v bistvu podoben klasičnemu izpitu, ki se objavi v spletni učilnici, študent pa ga mora do določenega roka rešiti doma. Sam prednost tovrstnih *assessment*-ov vidim v tem, da se študentu ni potrebno naučiti kupa informacij in jih potem bolj kot ne zgolj reproducirati na izpitu, kar je pogosta praksa na PF UL, temveč vprašanja (ker nimajo enoznačnega odgovora) zahtevajo, da se študent poglobi v literaturo, razišče določene teme, sodno prakso, razmišlja in pripravi svoje argumentirane odgovore. Profesorji nato naloge ne le ocenijo, temveč študentu podajo tudi povratno informacijo (včasih komentirajo prav vsak napisani odstavek v nalogi). Priprava tovrstnih nalog študentom, ki prvič študirajo v tujem jeziku, povzroči tudi precej manj stresa v primerjavi z opravljanjem klasičnih izpitov. Vsi izdelki, ki jih oddajo študenti, so pregledani s strani programske opreme za odkrivanje plagiatorstva. Posledično se strogo zahteva dosledno navajanje literature.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Bival sem v zasebni namestitvi skupaj s šestimi drugimi sostanovalci. Z iskanjem namestitve začnite čim prej, sicer lahko na koncu zmanjka (dobre) ponudbe ali pa so preostale namestitve precej cenejše. Izhodišče za iskanje namestitve (v Lizboni) naj bosta agenciji uniplaces.com ali inlifehousing.com, ki jima sicer plačate cca. 200 EUR provizije ob sklenitvi najemne pogodbe, a predstavljata najbolj varen način za najem stanovanja, saj vas zaščitata pred morebitnimi prevarami. Včasih boste identične namestitve, ki jih najdete na spletnih straneh agencij, zasledili tudi v objavah najemodajalcev v namenskih Facebook skupinah. Če kontaktirate najemodajalca na ta način, se izognete plačilu provizije pa tudi dogovorjena mesečna najemnina je lahko cenejša. Sam sem sklenil najemno pogodbo na ta način. Če sklepate najemno pogodbo za stanovanje, ki ste ga našli le v oglasu na Facebooku, se nujno dogovorite vsaj za video ogled stanovanja, vsekakor pa ne nakazujte denarja, dokler ni podpisana najemna pogodba. Pogovorite se z najemodajalcem o opremljenosti stanovanja (oz. po možnosti dokupite opremo na njegove stroške). Meni ni bilo potrebno dokupovati ničesar, včasih pa študentom manjkajo osnovne stvari, kar povzroči dodatne stroške. V Lizboni stanovanja nimajo centralnega ogrevanja, zato se pogovorite o vključenosti stroškov elektrike v mesečno najemnino. Odločilen kriterij pri iskanju

namestitve naj bo tudi to, da sta fakulteta in center mesta od namestitve enostavno dostopna z javnim prevozom (v Lizboni naj to ne bo avtobus).

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Erasmusova izmenjava je bila najlepši del mojih študentskih let. Življenje v tujini in spoznavanje različnih ljudi je pomembno vplivala na mojo osebno rast.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Zaradi ljudi, ki sem jih tu spoznal, in spominov, ki smo jih skupaj ustvarili.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Mesečna najemnina (z vključenimi stroški) za neko solidno stanovanje, ki si ga delite z drugimi študenti, je med 450 in 500 EUR. Mesečna vozovnica za vso ponudbo javnega prevoza v Lizboni in širši regiji stane 40 EUR. Stroški prehrane znesejo okvirno 300-350 EUR mesečno. Ostali stroški so odvisni od interesov študenta, so pa cene na splošno primerljive slovenskim.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza LUISS v Rimu (Italija)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2019 do februarja 2020

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Predvsem spoznavanje novih ljudi, študij v angleščini, življenje v velikem mestu. Kljub temu, da je Italija naša sosednja država, je Rim kljub temu mesto, ki navdihuje. Želela sem se naučiti tudi osnov jezika, se udeležiti kuharskih tečajev in odkriti še preostali del Italije.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Na univerzi potekajo predavanja tako v italijanščini kot tudi angleščini. Sama sem obiskovala predavanja v angleščini, kjer smo bili združeni z domačimi študenti, ki so tudi izbrali predmet v angleščini. To je super priložnost, saj lahko spoznaš tudi domače študente, se z njimi povežeš in še bolje spoznaš mesto in kulturo.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Predavanja so bila v veliki večini obvezna, preverjala se je tudi prisotnost. Pri vseh (mojih) izbranih predmetih je del ocene predstavljala tudi predstavitev kakšnega primera pred sodiščem v skupini. Veliko predmetov je mogoče opraviti s samimi kolokviji med letom, prav tako pa so mogoča »višanja« v primeru nezadovoljstva z oceno. Sami izpiti so zasnovani na drugačen način kot na PF UL – veliko jih je ustnih, pa tudi *multiple choice* izpitov.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Bivala sem v zasebni namestitvi, stanovanje sem si delila s še štirimi domačimi študentkami. Če le gre, priporočam, da se najde nastanitev v ne izključno »Erasmus« namestitvi, saj se le tako lahko najboljše spozna samo kulturo in same navade domačinov oz. lokalnih vrstnikov. Za vse, ki želijo bolj »žurerske« izkušnje, pa seveda predlagam nastanitev, kjer si deliš stanovanje z drugimi Erasmusovimi študenti. Študentski domovi, ki so na voljo s strani univerze, so dražji kot zasebne nastanitve. Posebej za Rim priporočam, da se nastanitev izbere blizu univerze, tako da se lahko na predavanja odpraviš peš, saj je javni promet v Rimu nezanesljiv, predavanja pa so občasno zjutraj in nato pozno popoldan, tako da je v primeru nastanitve, ki bi bila zelo oddaljena (npr. v centru mesta), to zelo neoptimalno.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Seveda, vsakemu toplo priporočam to izkušnjo, saj je nepoznabna. Prijateljstva, ki se dobijo na izmenjavi, trajajo večno, kar pomeni, da si »na račun« obiskov svojih prijateljev lahko ogledaš še veliko drugih držav, prav tako pa ti to koristi kasneje pri karieri, sploh če se odpraviš v mednarodno odvetniško pisarno, saj so izkušnje in znanja s področja prava drugih držav pravzaprav »v imeniku« ☺. Izkusiti življenje v tujini pa je neprecenljivo že z vidika kulinarike, navad in samega drugačnega vremena.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmusa?

Predvsem pridobljena prijateljstva; pica in suppli za zajtrk, kosilo in večerjo; izjemna arhitektura in povečana želja po delu v tujini še v prihodnje!

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Stroški zasebne nastanitve (soba) so znašali 650 EUR/mesec; stroški hrane 100-150 EUR/mesec; stroški hrane v restavracijah do 150 EUR/mesec; kultura in zabava ter potovanja 100-300 EUR/mesec. Je pa poraba odvisna od tega, kako posameznik želi, da njegova izmenjava izgleda. Nekateri prijatelji so se odločili, da si bodo hrano kuhali sami, živeli v oddaljeni nastanitvi ipd. – njihovi stroški so bili drastično nižji. Je pa Rim mesto, kjer se za vsakega najde nekaj, kar pomeni da ne manjka poceni kosov pice za 2 EUR, in testenin s tartufi za 18 EUR, kave na fakulteti za 1 EUR ali pa take za 5 EUR s pogledom na znameniti Kolosej!

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Bergnu (Norveška)

2. Obdobje izmenjave: od avgusta do decembra 2020

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Vedno sem si želela iti na izmenjavo v tujino, da izkusim kako študij poteka v drugih državah Evrope. Univerzo v Bergnu sem si izbrala predvsem zaradi narave in želje po obisku Norveške.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Vse je potekalo v angleškem jeziku. Na predavanjih smo bili tuji študenti združeni skupaj z domačimi študenti.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Potrebna je bilo več samostojnega dela in priprav na sama predavanja. Tudi izpiti so bili precej daljši, v povprečju so trajali tri ure. Čeprav smo bili takrat v času epidemije COVID-19, je bil del predavanj organiziran tudi v živo.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Bivala sem v študentskem domu Fantoft, ki ga zelo priporočam, saj je poln drugih Erasmusovih študentov. Nasvet: izberite si sobo z deljeno kuhinjo, saj je to odličen način za spoznavanje drugih študentov.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Izmenjavo bi zelo priporočila, saj ti odpre pogled na svet, da ogromno novih poznanstev in prijateljstev ter veliko samostojnosti. Tam sem spoznala svoje najboljše prijatelje, ki sem jih kasneje tudi obiskala, skupaj pa že načrtujemo še nova srečanja.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Zelo rada se spominjam kopanja s prijatelji v fjordu na božični večer, ko je imela voda le 5 stopinj Celzija, vseh pohodov, ki smo jih skupaj opravili po okoliških hribih, igranja namiznega tenisa na jedilni mizi v naši skupni kuhinji, izleta v počitniško hišo našega norveškega sostanovalca ter vseh trenutkov, ki smo jih skupaj preživeli.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Norveška je draga država, cene so v povprečju trikrat višje kot pri nas, zato je zanjo potrebno imeti prihranke. V povprečju so mesečni stroški znašali do 1.200 EUR, v kar vštavam tudi vse, kar sem plačala za razne izlete.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Maynoothu (Irska)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2021 do januarja 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Vedno sem si želel izkušnjo s študijem v tujini in pred tem smo imeli leto in pol koronavirusa in študija na daljavo, kar me je dodatno motiviralo, da sem se odločil, da grem v tujino. Za *Maynooth University* sem se odločil, ker ima študijski proces v angleščini in ker je predmetnik, ki je na voljo Erasmusovim študentom, zelo obširen in tudi ni bilo težav s priznavanjem predmetov na domači univerzi. Poleg tega sem živel v popolnoma angleško govorečem okolju, kar je pripomoglo k mojemu znanju angleščine.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Vse je potekalo v angleščini. Predavanja so bila skupna z domačimi študenti. Tudi ocenjevanja so bila praviloma enaka, kot so za domače študente, edino pri enem predmetu (pravo intelektualne lastnine) je profesorica zame in še eno Erasmusovo študentko iz Italije namesto triurnega izpita zahtevala seminarsko nalogo, ki je bila na bolj mednarodno temo.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Veliko večji poudarek je na lastnem delu. Precej manj je predavanj (po dve uri na teden za predmet). Pri nekaterih predmetih seminarske naloge in podobne sprotne aktivnosti predstavljajo vsaj del končne ocene. Težko pa ocenim, ali je to dobro ali slabo.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Jaz sem bival na kampusu v študentskem domu. Na tej univerzi je super, da so vsi študentski domovi kar na kampusu. Edina težava je, da je število sob omejeno in jih je težko dobiti. Če je le mogoče, bi svetoval, da se potrudite, da dobite sobo na kampusu. Praviloma so druge nastanitve dražje oziroma tudi če so cenejše, boste stanovali dlje od kampusa. Tudi iz socialnega vidika se na kampusu veliko več dogaja, lažje boste spoznavali ljudi; poleg tega boste na predavanjih v petih minutah.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Definitivno bi Erasmus priporočil drugim, saj je super izkušnja. Izmenjava je idealna priložnost, da si nekoliko razširiš obzorja, ustvariš nove prijatelje in potuješ naokoli. Jaz bi rekel, da je poleg lepih spominov posledica Erasmusu tudi, da se lažje in bolj samozavestno sporazumevam v angleščini, sem bolj odprt pri spoznavanju novih ljudi, prav tako pa vidim izmenjavo kot bonus na življenjepisu ob iskanju zaposlitve.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmusu?

Težko je izbrati najlepši spomin, saj se je zelo veliko dogajalo. Že sam prihod na Irsko se mi je zelo vtisnil v spomin: kako sem po 16 urah potovanja končno prispel na cilj, spoznal prve sostanovalce in šel takoj v pub, kjer sem spoznal še cel kup drugih mednarodnih študentov. Družabno življenje nasploh bo nemogoče pozabiti, saj smo imeli dosti zabav in obiskov pubov ali tudi drugih vrst socialnih interakcij, ki jih doma nimam niti približno v takšni meri. Praktično vsak dan smo igrali družabne igre, poker, gledali filme ali *South Park* in podobno. Prav tako mi v

spominu ostajajo vsa potovanja, ki smo jih opravili. Seveda si bom zapomnil tudi študijski proces, predavanja in dolge noči predvsem v novembru, ko sem imel v 10 dneh zelo veliko obveznosti in sem bolj kot ne samo sedel in gledal v monitor. Morda najlepši spomin pa je hkrati rahlo bizaren: na potovanju na Aranskih otokih smo imeli manjši incident z oceanom, ko nas je sredi zime dva dni pred božičem zalil gromozanski val in nas raztreščil po skalah ter prizadejal manjše poškodbe ter poskrbel, da smo bili tri ure premraženi. Res je težko govoriti o tem, kaj si sem si zapomnil, mogoče bi bilo bolj smotrno vprašanje, kaj je vredno pozabiti, in odgovor je: skoraj nič.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Erasmus ni bil poceni. Skupaj sem po izmenjavi opravil izračun in sem v dobrih štirih mesecih porabil približno 5.200 EUR (zaradi gotovinskega poslovanja v to številko nisem povsem prepričan), torej povprečno 1.300 EUR na mesec. Glavni in največji strošek predstavlja nastanitev na kampusu, ki je stala približno 2.500 EUR. Polega tega še stroški hrane, javnih prevozov in podobnega. Kar nekaj so nanesele tudi potovanja, saj smo naš čas na izmenjavi izkoristili in veliko potovali po otoku. Del sredstev pa je bil namenjen tudi zabavam, saj sem imel super družbo in smo zato večkrat hodili ven ali pa se zabavali na kampusu. A če opravi hitro analizo po spominu ekonomije iz prvega letnika, so mejni stroški izmenjave veliko veliko nižji, kot je znašala mejna korist: meseci na Irskem so bili najboljši v mojem življenju.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Bergnu (Norveška)

2. Obdobje izmenjave: od januarja do junija 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Glavna razloga za odhod v tujino sta bila predvsem koronsko zaprtje in želja po spremembi okolja. Pred epidemijo me odhod v tujino ni zanimal. Po tem, ko smo večino časa preživeli v udobju svojega doma, se je v meni prebudila želja po tujini. Ravno takrat sem dobila obvestilo o razpisu za študijsko izmenjavo, na katero sem se kar hitro tudi prijavila. Norveško sem izbrala predvsem zaradi njene narave. Celotna Skandinavija me je že od nekdaj fascinirala tudi zaradi drugačnega načina življenja in pogleda nanj. Na voljo sem imela tri univerze: Oslo, Bergen ter Tromsø. Oslo mi je bilo preveliko mesto, Tromsø pa mi je bilo preveč hladno in severno mesto. Že po slikah sodeč je bil Bergen mesto s karakterjem in skandinavskim šarmom in to me je prepričalo, da bo Bergen moj dom za šest mesecev.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predavanja in izpit so potekali v angleškem jeziku. Na predavanjih smo bili združeni z domačimi študenti, saj morajo med svojim študijem oni opraviti tudi nekaj predmetov v angleščini. Kljub temu smo bili na predavanjih predvsem tuji študenti.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Največja razlika je, da je v Bergnu vse bolj digitalizirano. Predavanja so bila posneta in naknadno dostopna preko njihovega spletnega portala, kar je zelo pripomoglo pri učenju. Izpiti so potekali preko računalnika pod nadzorom oseb; izpiti praviloma trajajo štiri ure v okviru posebnega spletnega programa, ki zagotavlja, da je izvedba izpita popolnoma varna. Predavanj je bilo manj, povprečno 10 terminov po dve uri, kar je razmeroma malo za en semester. Je pa to na račun tega, da profesorji pričakujejo, da se študenti sami pripravimo na predavanja in med predavanji sodelujemo v diskusiji. Odnos med profesorji in študenti je veliko bolj neformalen, kar pripomore k večji angažiranosti študentov med predavanji ter pripravi k sodelovanju tudi malo bolj zadržane študente.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

V času izmenjave sem bivala v študentskem domu v predelu Fantoft. V tem študentskem domu je največ študentov iz tujine, kar je pripomoglo k lažjemu navezovanju stikov. V primeru, da si želite navezati stik z domačini, bi morda raje svetovala zasebno namestitev, kajti domačini v Fantoftu so precej zadržani. Če pa bi predvsem želeli stkati mnoga poznanstva po celem svetu, je bivanje v študentskem domu boljša odločitev.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Študijsko izmenjavo bi priporočila vsem: tako osebam, ki so ekstrovertirane, kot tudi osebam, ki to niso. Na različne načine te ta izkušnja postavi izven cone udobja in pospešeno pripomore k osebni rasti. Mnogi ugotovijo, da jim je življenje v tujini pisano na kožo, drugi pa pričnejo bolj ceniti stvari, ki so jim ponujene doma. Tudi z vidika izobraževanja v tujini spoznaš drugačne pristope ter poudarke na drugih področjih kot doma. Izkušnja ti predvsem pomaga razširiti obzorja, tako osebno kot tudi na področju študija.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmusa?

Najlepši spomini bodo vtisi z izletov po Norveški. Medtem ko smo občudovali naravne lepote Norveške, smo s prijatelji tkali vezi, ki jih bomo še dolgo ohranjali. Predvsem me je pa izkušnja naučila sprejemati drugačne ljudi, naučila me je drugačnih kultur, samostojnosti in potrpežljivosti ter mi dala pogum stopiti izven cone udobja.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Povprečno so mesečni stroški znašali 900 EUR.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza Georgia Augusta Göttingen (Nemčija)

2. Obdobje izmenjave: od oktobra 2019 do februarja 2020

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Za izmenjavo v tujini sem se odločila zato, ker sem želela izkusiti življenje v tujini, prav tako sem na izmenjavo želela že od začetka srednje šole, saj me je vedno zanimalo, kako je živeti in študirati v tuji državi. Nemčijo sem si izbrala predvsem zaradi jezika, saj sem želela izboljšati svoje znanje nemščine. Univerza v Göttingenu je bila moja prva izbira, ker me je pritegnilo mesto kot tako, prav tako so mi bili vseč predmeti, ki so jih na univerzi ponujali.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predavanja in izpiti so potekali tako v angleškem kot tudi v nemškem jeziku, odvisno od tega, katere predmete si si izbral. Pri vseh predmetih smo bili tuji in domači študenti združeni, razen pri enem predmetu, ki je bil namenjen samo Erasmusovim študentom in je potekal v nemškem jeziku.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Študij na Univerzi v Göttingenu se je po mojem mnenju razlikoval predvsem po pristopu, tako predavateljev kot tudi študentov. Profesorji so na predavanjih želeli aktivno sodelovanje študentov, zato so veliko spraševali, vendar ne toliko po naučenem iz knjig, ampak so želeli slišati mnenje študentov. Delo se je razlikovalo tudi po tem, da smo se morali na nekatera predavanja pripraviti vnaprej.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

V času izmenjave sem bivala v študentskem domu, ki mi ga je dodelila univerza. Imela sem svojo sobo, kopalnico in kuhinjo sem si delila s petimi drugimi študenti. Mislim, da je bivanje v študentskem domu najlažji način, da spoznaš ljudi iz celega sveta, zato bi tak način bivanja priporočila vsem, ki si tega želijo. Prav tako je takšen način stroškovno bolj ugoden.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Študijsko izmenjavo bi definitivno priporočila vsem, predvsem pa tistim, ki so odprtega duha, si želijo spoznavati tuje kulture, so željni novega znanja in jih ni strah izzivov. Menim, da ti študijska izmenjava da veliko uporabnega znanja ne samo na poklicnem, ampak tudi na osebnem področju, saj te postavi v situacije, ki so izven tvoje cone udobja, vendar so zelo pomembne za osebno rast.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

V najlepšem spominu z izmenjave mi bodo ostali prijatelji, ki sem jih na izmenjavi spoznala, in mesta, ki sem jih med izmenjavo obiskala. Ostalo mi bo v spominu tudi zavedanje da sem prilagodljiva, da lahko stopim iz cone udobja in da sem kos vsem izzivom, ki mi jih bo življenje namenilo v prihodnje.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Povprečni mesečni stroški so znašali 600-700 EUR.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Karlova univerza v Pragi (Češka)

2. Obdobje izmenjave: od oktobra 2021 do februarja 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Od nekdaj sem si želela iti na študijsko izmenjavo v tujino, vendar nikoli nisem imela prav specifičnega cilja, v katero državo ali mesto bi odšla. Ko je prišlo do izbire destinacije, sem se posvetovala z družino in prijatelji. Po več pogovorih sem se odločila, da bom na izmenjavo odšla na destinacijo, ki ne velja za izrazito težko (npr. Nizozemska). Potem se razmišljala sledeče: želela sem si doživeti nekaj novega, a nisem bila pripravljena na izrazito drugačno kulturo in način življenja. Zato sem se osredotočila na države, ki so mi geografsko in kulturno nekoliko bližje. Nemškega jezika ne obvladam na zadostni ravni, da bi na izmenjavo lahko šla v Avstrijo ali Nemčijo, in nekako se mi je posvetilo, da bi mogoča destinacija lahko bila Češka. Na Češkem še nikdar nisem bila, sem pa pogosto slišala, da je Praga zelo lepo in polna zgodovinskih zanimivosti, ki mene še posebej navdušujejo. Morda odločilen trenutek je bil obisk spletne strani Pravne fakultete Karlove univerze. Ponujeni predmeti so me zelo navdušili, ponujali so namreč veliko predmetov z ustavnopravno vsebino. Ponudba predmetov, kot je češko ustavno pravo, pravo človekovih pravic, sodna praksa prvega amandmaja ustave ZDA ipd., mi je pomagala pri odločitvi za študijsko izmenjavo prav na Karlovi univerzi v Pragi. In ni mi žal za to odločitev.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predavanja in izpiti so potekali v angleškem jeziku. Predavanja za tuje študente so bila organizirana ločeno.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Študij na Karlovi univerzi je v pretežni meri potekal v obliki predavanj, vaj ali seminarjev pa nismo imeli. Predavanja so bila oblikovana okoli metode *ex cathedra*, vendar se je od študentov pričakovalo več sodelovanja kot na PF UL. Pri dveh predmetih smo morali pred vsakim predavanjem prebrati določeno sodbo ali članek. Pričakovalo se je torej sprotno delo, na naslednjem predavanju pa diskusija o prebranem. Pri nekaterih predmetih končna ocena ni bila sestavljena le iz izpita, temveč iz kombinacije npr. izpita, priprave *moot court*-a in sodelovanja. Profesorji so nam pripravili gradivo, ki smo si ga nato samo natisnili. Dostopa do študijskih gradiv, kot so npr. skripte, ni bilo. Vsa gradiva so bila objavljena na portalu SIS (analogen ŠIS-u na PF UL). Na omenjenem portalu smo bili tudi seznanjeni s svojimi ocenami, pri čemer je zanimivo, da ima vsak študent tudi dostop do statistike, kot je npr. povprečna ocena pri predmetu in razporeditev ocen po deležih. Predstavitve v PowerPoint-u so profesorji pogosto objavili že pred samim predavanjem. Pri enem predmetu smo končno oceno pridobili s pisanjem seminarske naloge. Vsa predavanja so bila posneta in shranjena na YouTube kanalu. Kontaktnih ur je bilo manj kot na PF UL. Ker je bilo kontaktnih ur manj, sem na predavanja hodila bolj sveža in spočita in zato predavanjem sledila bolj pozorno in od njih odnesla več. Mednarodno pisarna je bila v nasprotju mednarodni pisarni na PF UL precej slabo odzivna.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Bivala sem v zasebni nastanitvi. Predvsem mi je bilo pomembno, da živim sama. Največ težav sem imela pri iskanju nastanitve, ki bi omogočila sklenitev kratkotrajne najemne pogodbe. Na koncu sem bila nastanjena v stavbi FIZZ Prague. Bilo je relativno drago, a tudi zelo lagodno bivanje. Od nastanitve do fakultete je bilo 10 minut vožnje s tramvajem.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Študijsko izmenjavo bi priporočila vsem, ki si jo lahko privoščijo. Gre za unikatno izkušnjo, ki omogoča, da se s študijem srečaš še na kakšen drug način in ti pomaga, da začneš razmišljati malo bolj izven ustaljenih okvirjev. Poleg tega študijska izmenjava omogoča, da se srečaš s pravnimi vsebinami, ki jih PF UL ne ponuja, ter da preizkusiš kakšen nov pedagoški pristop. Tu so še bivanje v novem okolju in raziskovanje takšnega okolja, navezovanje novih stikov in za tiste, ki še živimo doma, bivanje brez asistencije staršev. Naj dodam še, da pri bivanju v tujini morda ugotoviš, da v Sloveniji ni vse tako črno, kot se nam mogoče dozdeva. Izkušnja izmenjave me je predvsem naučila, da ni slabo poizkusiti kaj novega, naučila me je, da moram več časa preživeti pri evalvaciji svojih izkušenj, da je večina bremena široke razgledanosti, ki priteče študentu prava, nedvomno na mojih ramenih, ter da je kakovost življenja v Sloveniji zavidljivo visoka.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Moj zapis bo morda presenetljiv. Kar mi je najbolj ostalo v spominu, ni nek specifični dogodek ali druženja z novimi prijatelji. Moj najlepši spomin je spomin občutka prostih večerov. Tistih zares prostih, ne tistih, ki so načeloma prosti, a moraš do naslednjega dneva prebrati 30 strani neke sodbe in si vsaj malo pod stresom. Na Karlovi univerzi sem imela mnogo manj kontaktnih ur kot na PF UL, poleg tega sem – v nasprotju z življenjem doma - veliko časa prihranila pri vožnji (*fun fact*: še nikoli nisem živela tako blizu svoje izobraževalne ustanove kot v Pragi). Prvič po več letih sem ob večerih dejansko imela čas brati literaturo, ki me zanima. Prebrala sem veliko sodb slovenskega sodišča, nekaj strokovnih člankov, 600 strani dolgo knjigo o češki zgodovini in novo izdajo knjige Volilno pravo. Že dolgo nisem toliko brala, že dolgo nisem tako samoiniciativno širila svojih obzorij. Nisem imela občutka, da bodo zaradi prostih večerov trpele moje študijske obveznosti. Prvič po dolгих letih sem tudi med študijskim letom imela čas zapraviti cel večer ob branju, gledanju filma, pohajanju po mestu in posedanju po barih. In to celo več večerov zapovrstjo. Ne vem, kdaj sem nazadnje imela čas štiri ure preživeti v šiša baru ob prebiranju slovenskih novičarskih portalov in podobnih vsebin, ki me neizmerno zabavajo. Imela sem občutek, da nekaj imam od življenja. Fenomenalen občutek.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

- stroški namestitve: 500 EUR na mesec;
- javni prevoz: 5 EUR na mesec;
- hrana: 250 - 300 EUR na mesec;
- zabava: 150 - 200 EUR na mesec.

Starši so mi plačevali namestitev, sama pa sem zapravila še okrog 500 EUR na mesec za svoje redne potrebe.

IVAN POKORN (ivan.pokorn@icloud.com)

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Karlova Univerza v Pragi (Češka)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2021 do februarja 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Gre za najstarejšo univerzo v Srednji Evropi, prav tako pa je tamkajšnja pravna fakulteta ponujala širok nabor zanimivih pravnih predmetov.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predavanja so potekala v angleščini (vsake toliko časa so se profesorji zatekli k uporabi kakšne češke besede). Večinoma smo bili študenti iz programa Erasmus ločeni od domačih študentov, vendar pa smo se z njimi pri nekaterih izbirnih predmetih tudi pomešali.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Študij je bil v osnovi dokaj podoben kot na PF UL, saj si s Češko, zaradi Avstro-Ogrskega imperija delimo pravno kulturo. Izpostavil bi morda, da so nekateri predmeti bili zastavljeni tako, da so študente bolj motivirali k samostojnemu razmišljanju in sodelovanju pri splošnih razpravah.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Izmenjavo sem preživel v zasebnem študentskem domu, ki mi je zagotavljal mir in samozadostnost, ko sem jo hotel, hkrati pa mi je omogočal druženje z drugimi mednarodnimi študenti.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Definitivno. Sem mnenja, da morajo mladi vsaj nekaj časa preživeti v tujini, saj tako pridobiš širino, ki je zgolj z obiskovanjem domače fakultete ne moreš doseči.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Spomin na nedeljske večerje, ko sem s prijatelji iz Španije, Mehike in Velike Britanije gledal tekme ameriškega nogometa.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Približno 720 EUR na mesec.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: FU Berlin (Nemčija)

2. Obdobje izmenjave: od oktobra 2021 do februarja 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Možnost preživeti del študija na drugi univerzi je vsekakor fantastična in prepričana sem, da vsakemu prinese nove izkušnje, ne glede na državo in univerzo. Pomemben razlog za mojo izbiro univerze je bila ponudba predmetov v angleščini. Vedela sem tudi za dober ugled *Freie Universität*. Tudi naša fakultetna mednarodna pisarna je bila izjemno ustrežljiva in se je na prva e-poštna sporočila, v katerih sem postavila nekaj osnovnih vprašanj glede morebitne izmenjave, zelo hitro in celovito odzvala.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Izpiti in predavanja so potekali v angleščini, ker sem izbrala take predmete. Študenti z boljšim znanjem nemščine so izbrali tudi predmete, ki so se izvajali v nemščini.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Predmeti na izmenjavi so bili precej ozko specializirani, medtem ko so bili na domači fakulteti zamišljeni bolj splošno. Pri nekaterih predmetih je bil slog izpita enak kot na domači fakulteti, torej klasični pisni, pri nekaterih pa precej manj formalen in je vključeval npr. esej, ki je predstavljal velik odstotek izpitnih točk.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Bivala sem v študentskem domu in sem bila s tem zelo zadovoljna. Na ta način sem spoznala ljudi iz različnih držav, preživela veliko lepih trenutkov ter navezala prijateljstva in stike, ki bodo trajali. Menim, da je socializacija v času študijskega bivanja v tujini zelo pomembna in da jo je lažje doseči v kolektivni študentski namestitvi kot v zasebni namestitvi. Prav tako je bila cena zelo ugodna v primerjavi s cenami drugih nastanitev v Berlinu. Po svojih izkušnjah bi vsem priporočala bivanje v študentskem domu, če obstaja taka možnost.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Vsem kolegom bi priporočala odhod na izmenjavo. Projekt Erasmus je resnično fantastična priložnost, ki je ne smete zamuditi. Bivanje na drugi univerzi in državi lahko prinese le dobre in pozitivne stvari; tudi težave, s katerimi se lahko sooči študent, prinašajo izkušnje in dvigujejo samozavest v prihodnosti. Izpopolnjevanje jezika, potovanja, sklepanje prijateljstev in izkušnja študija na uglednih univerzah - vse to mladim zagotavlja program Erasmus in res veliko prispeva k osebnemu in profesionalnemu razvoju.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave?

Na izmenjavi je bilo veliko nepozabnih trenutkov, ki pa so bili vsi povezani z druženjem in s časom, preživetim s prijatelji z izmenjave. Med izmenjavo sem imela tudi rojstni dan, ki si ga bom zapomnila po najboljšem rojstnodnevem praznovanju, kar sem jih imela v življenju.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Točnega zneska stroškov ne morem podati, bi pa rekla, da je znesek približno 900 EUR na mesec. Seveda je vse odvisno od življenjskega sloga, a ker sem bivala v mestu, ki ima veliko ponuditi, je šel velik del proračuna za zabavo in druge aktivnosti. Seveda so v manjših mestih stroški nižji.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Reimsu (Francija)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2019 do januarja 2020

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Želja preizkusiti znanje francoskega jezika v ustreznem okolju ter želja po študiranju, učenju v tujini.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Tako predavanja kot izpiti so potekali v francoskem jeziku. Erasmusovi študenti smo imeli predavanja in vaje skupaj z domačimi študenti. Tudi izpite smo imeli na isti dan, le da smo bili na vrsti zadnji.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Največja razlika je bila v izjemno sproščeni atmosferi v odnosu profesor – študent, kar smo s kolegi, ki so prav tako bili na izmenjavi v Franciji, ugotovili skozi pogovor.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Bivala sem v študentskem domu, nahajal se je tik ob fakulteti.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Définitivement chers collègues! Izmenjava je potrdila, da sem na pravi poti.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Celotna izmenjava in vsaka preizkušnja, s katero sem se srečala v času bivanja v tem malem, kraljevskem mestecu.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Ker nam je bila s strani Francije odobrena pomoč v obliki znižanja stroškov namestitve, sem ta del namenila za stroške hrane in prevoza. Vsekakor sem imela vsaj 500 EUR mesečnih stroškov, če vključimo še občasne izlete, zabavo, kulturo.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Heidelbergu (Nemčija)

2. Obdobje izmenjave: od oktobra 2020 do junija 2021

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Imela sem že izoblikovana zanimanja glede predmetov na pravni fakulteti, zato sem se odločala po kriteriju, kje bom te interese lahko najbolj izpopolnila. V ospredje sem tako postavila filozofijo prava in mednarodno pravo, glede obeh področij pa Univerza v Heidelbergu ponuja veliko raznolikih predmetov, ki pri nas niso na voljo (npr. poseben predmet o filozofiji Hannah Arendt, seminar o Kantovi filozofiji, filozofija migracij, predmet reševanje sporov v mednarodnem pravu). Poleg tega sem želela izboljšati svojo nemščino, predvsem pridobiti besedni zaklad s pravnih področij in pa vaditi konverzacijo.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predmeti so večinoma potekali v nemščini, le redko v angleščini. Vedno so bili Erasmusovi študenti združeni z domačimi študenti in ponekod celo z LLM študenti. To je bilo super, ker so bila predavanja zato bolj dinamična. Pogosto so profesorji (sploh pri manjših skupinah pri filozofskih seminarjih) dovolili, da sem komentarje oblikovala v angleščini, saj je bila tema nekoliko težja za razpravo. Izpiti so bili večinoma v nemščini, vendar so profesorji zelo tolerantni do slovničnih napak, saj se zavedajo, da je nemščina navadno drugi ali celo tretji tuji jezik izmenjavnih študentov.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Ker gre za večjo fakulteto, ki tesno sodeluje tudi s tamkajšnjo filozofsko fakulteto, Heidelberg ponuja več predmetov s področja (pravne) filozofije. Organizirajo tudi manjše predmete, ki so nekakšen ekvivalent našim izbirnim, kjer je približno 20 ali 30 študentov, kar je super za tiste, ki jih zanima bolj določena oziroma specifična tematika. Všeč mi je bilo, da so tudi teoretični predmeti precej priljubljeni med heidelberškimi študenti, ki se zavedajo, da so ti predmeti podlaga, na kateri lahko nato gradijo znanje praktičnih področij, kar pri naših študentih pogrešam. Zdi se mi, da so bolj željni znanja, ne samo dobre ocene.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

V študentskem domu, kar se je izkazalo za zelo dobro izkušnjo. V času COVID-a smo študenti živeli v majhnih stanovanjskih enotah, v katerih se je razcvetela velika solidarnost in z njo tesna povezanost. Če je kdo kaj potreboval, smo imeli WhatsApp skupino, kjer je vedno nekdo priskočil na pomoč. To je po mojih izkušnjah čar vseh izmenjav - oddaljenost od doma, nove razmere in izstop iz cone udobja povzročijo, da se ljudje bolj povezujejo, si med seboj pomagajo in spletejo trdna prijateljstva. Poleg tega pa se naučijo tudi sprejemati kompromise in upoštevati kulturne razlike, navade in načela ostalih sostanovalcev. S sostanovalkami smo razvile lepo navado, da smo ob nedeljah organizirale skupna kosila za naše stanovanje, kjer je vsak teden ena podala idejo, kaj bomo kuhale, navadno iz svojih krajev oziroma države. Tako smo se naučile različnih receptov, različnih kombinacij, ki so se sprva zdele nenavadne, in tudi različnih navad.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Seveda, izmenjavo zagotovo priporočam, saj je to nekaj, kar resnično doprinese k študijskim letom. Poda perspektivo na to, kako so stvari urejene drugje, in omogoča kritično presojo, ali so

pri nas urejene na optimalen način. Poleg tega si z izmenjavo za nekaj časa ustvariš dom v drugi državi, česar si morda nikoli prej ne bi predstavljal. Hitro spoznaš tuja mesta, se v njih znajdeš in še preden se dobro zaveš, imaš že svojo najljubšo pekarno, knjigarno, park, disko in svoj proctor v knjižnici. Ko se vrneš na domačo fakulteto, ti izkušnje pomagajo bolje razumeti študijski proces pri nas, podati dobre predloge in se odločiti, katero pot ubrati po končanem študiju. Ostanejo prijateljstva in poznanstva z izmenjave, ki ti omogočajo nadaljnji stik z mestom, s fakulteto ali z univerzo.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Zaradi Erasmosa imam ves čas občutek samostojnosti. Občutek, da se bo vse nekako uredilo in da je v vsaki državi in v vsakem mestu nekdo, ki ti je pripravljen priskočiti na pomoč, če je treba. Hkrati pa to prinese tudi zavedanje, da moraš v svojem mestu in državi (če se pojavi priložnost) ta oseba biti ti. Življenje in študij v tujini dajeta tudi občutek povezanosti s tem tujim mestom, z univerzo in s tamkajšnjimi ljudmi, ki je po mojem mnenju sploh v današnjem globaliziranem času zelo pomemben. Vedno se je lepo vrniti v kraj izmenjave, podoživeti najljubše spomine, srečati stare prijatelje in znance ter spoznati še kaj novega.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Zaradi COVID-a so bile kulturne dejavnosti, potovanja in zabava zelo omejene - na teh področjih stroškov praktično nisem imela. Najemnina je znašala okrog 250 EUR mesečno, stroški za hrano pa morda še dodatnih 200 EUR. Z Erasmusovo štipendijo sem kar v redu shajala. Problematično je bilo le na začetku, ko je bilo treba plačati kavcijo in dve najemnini za rezervacijo sobe v študentskem domu (denar si kasneje dobil nazaj), kar je bilo še pred nakazilom štipendije.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Gentu (Belgija)

2. Obdobje izmenjave: od februarja in julija 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Izmenjava v tujini je nedvomno velika prednost, saj omogoča študij specifičnih predmetov, ki nam na domači univerzi niso na voljo oz. niso na voljo v enakem obsegu. Univerza v Gentu je ena izmed najbolj prestižnih univerz v Belgiji, spada med 100 najboljših univerz na svetu ter med najboljših 30 univerz v Evropi. Poleg tega ponuja zelo raznolik in pester predmetnik; za vsakogar se najde nekaj, kar ga specifično zanima.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predmeti so potekali v angleškem jeziku. Tuji študenti smo bili združeni z domačimi študenti magistrskega programa ter LLM študenti.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Pravna fakulteta Univerze v Gentu nedvomno zahteva več sprotnega dela v smislu seminarskih nalog, predstavitev in gradiva za pripravo na učno uro, česar na PF UL nismo vajeni, vsaj ne v takem obsegu (za vsak predmet je bila potrebna posebna priprava na predmet ter dodatna obveznost v smislu seminarske naloge in/ali predstavitve). Opazila sem, da se na tak način veliko več naučimo o predmetu. Prav tako je več timskega dela, kar zahteva kar nekaj potrpežljivosti, vendar preko tega lahko izoblikujemo sposobnosti koordiniranja in usklajevanja idej ter interesov. Velik poudarek je na aktivnem sodelovanju med predavanji v smislu anket tekom učne ure, dvigovanja rok in ostalih oblik aktivne participacije. Pri vseh predmetih je taka oblika sodelovanja pričakovana, kar je lahko izziv, saj vse poteka v angleškem jeziku, vendar tako študent ogromno pridobi na samozavesti, oblikovanju argumentov ter izražanju v angleščini. Največja prednost je dostopnost in sproščenost profesorjev ter asistentov pa tudi način podajanja snovi, ki se zelo razlikuje od PF UL. Predavanja so v večini osnovana na podlagi sokratske metode, kar pripomore k temu, da je v učilnici zelo naravna atmosfera. Tukajšnji profesorji so tudi izjemno dobri pedagogi, katerih prioriteta je spodbujanje kritične misli med študenti.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Bivala sem v študentskem domu. Priporočam, da izpolnete prijavo za bivanje v študentskem domu v trenutku, ko za to izpolnujete pogoje, tj. ko ste sprejeti na tuji univerzi. Mesta se namreč hitro zapolnijo, v Gentu pa se trenutno spopadajo s hudo stanovanjsko krizo za študente.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Nedvomno bi jo priporočala vsakemu študentu. Prijava in odprava na izmenjavo sta preko programa Erasmus zelo olajšani, prav tako je ogromno izbire dobrih univerz po celi Evropi. Erasmusova izmenjava mi je vlila veliko samozavesti in osebne rasti, saj sem se bila primorana prilagoditi na življenje v povsem tuji državi. Čeprav je to nedvomno izziv, prav tako predstavlja nepozabno izkušnjo, ki nas izoblikuje v povsem novo osebo. Je tudi dobra popotnica za samostojno in odraslo življenje, saj moramo za vse poskrbeti sami in se znati organizirati.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmusu?

V spominu mi bodo ostala številna potovanja v druge predele Belgije ter prijetni večeri s prijatelji, ki sem jih spoznala na izmenjavi. Prav tako mi bodo v spominu ostale izkušnje s fakultete, predvsem javna nastopanja, za katera nisem mislila, da jih bom kdaj bila sposobna izvesti. Erasmusovo izmenjavo si bom tako zapomnila kot izkušnjo, ki mi je omogočila premikati številne osebne meje.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Najemnina v študentskem domu znaša 459 EUR mesečno. Potrebno je imeti v mislih, da je za življenje v študentskem domu potrebno kupiti tudi razne potrebščine za kuhanje (enkratni stroški). Stroški hrane se razlikujejo glede na to, ali večinoma kuhate doma ali jeste zunaj. Univerza v Gentu ima posebno študentsko restavracijo, kjer obroki stanejo med 3,70 in 7 EUR. Sicer stroški za hrano znašajo 140-200 EUR mesečno. Upoštevati je potrebno tudi pranje perila v pralnicah, eno pranje stanje 7 EUR (skupaj s sušenjem). Odvisno od meseca se razlikujejo tudi stroški za razne izlete, zabave v okviru organizacije ESN so po navadi zastoj za imetnike ESN kartice, ki predstavlja enkratni strošek 10-15 EUR na začetku semestra. V mislih je potrebno imeti tudi potencialne nepričakovane stroške (npr. zdravniška pomoč). Skupni mesečni stroški (vključno z vsem zgoraj naštetim) tako hitro nanesejo na 800-900 EUR, med izpitnim obdobjem, ko je priložnosti za izlete ter zabave malo manj, pa se stroški lahko tudi znižajo.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: LMU München (Nemčija)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2019 do julija 2020

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Želja po kakovostnem študiju, ki bo pripomogel k morebitni nadaljnji mednarodni karieri, želja po obvladanju nemškega jezika, pozitivne izkušnje znancev, bližina mesta.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

V nemščini, z izjemo enega angleškega predmeta (izpit in predavanja v angleščini). Erasmusovi študenti smo bili združeni z rednimi študenti in s študenti podiplomske stopnje (LLM). Izpiti so bili za nas organizirani posebej, pri nekaterih predmetih skupaj s podiplomskimi študenti.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Negativno: izpiti so potekali na zadnji dan predavanj, kar je pomenilo, da so bili vsi v roku dveh tednov; manj izbirnih predmetov. Pozitivno: profesorji so vnaprej pripravili skripte za predavanja, ki smo jih vsi dobili prvi dan, pri nekaterih predavanjih so bili na voljo posnetki predavanj, vedno so bili na voljo *PowerPoint*-i s predavanj, na izpiti se vedno lahko uporabljajo podčrtani in minimalno dopisani zakoni, vsa predavanja so semestrsko, izpit je vedno le pisni ali le ustni (ne pa oboje), predavanja so zelo detajlna, vedno podprta z najaktualnejšo sodno prakso, izpiti so esejski in zahtevajo celostno razumevanje materije predmeta, ne samo reprodukcije posameznih nepovezanih sklopov.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Sama sem imela srečo, da sem dobila sobo v študentskem domu. Vsekakor mora vsak, ki se odloči za izmenjavo v Münchnu, biti pripravljen plačati relativno visoko najemnino (cca. 700 EUR za sobo in od 1.000 EUR mesečno za stanovanje), če ne dobi sobe v študentskem domu (bolj verjetno kot ne). Moj glavni nasvet bi bil, da ne plačate kavcije/prve najemnine, preden ne vidite stanovanja, ker je ogromno prevar in se lahko zgodi, da prideš v München z vso prtljago, tvoje že plačano stanovanje ne obstaja, ti pa si moraš v nekaj dneh poiskati novo stanovanje, kar je praktično nemogoče, in tako tudi po več kot mesec dni plačevati hotel. Prav tako se iskanja lotite več mesecev vnaprej (najmanj tri).

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Definitivno, brez pomislekov. Je neprecenljiva izkušnja, ki ti omogoči nepričakovano osebno rast, mreženje z ljudmi z vsega sveta in širjenje obzorij. Osebno sem prepričana, da je bila to najboljša odločitev do sedaj; naučila sem se jezika, kar mi je na moji poti prineslo ogromno prednost na slovenskem in tujem trgu, in odkrila resnične meje svojih sposobnosti (ki so v Sloveniji večinoma podcenjene) ter s tem pridobila na samozavesti.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmusa?

Vsa druženja z drugimi Erasmusovimi študenti prava. Naša skupina je štela približno 14 članov in družili smo se vsakodnevno, skupaj hodili na kosila, se učili v knjižnici in med vikendi hodili na izlete. Tudi nemški študenti so se nam pogosto pridružili na pikniku v mestnem parku, ker so ljudje zelo odprti do tujcev in se res nikoli ne počutiš izločenega.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

500–600 EUR (če ne bi živela v študentskem domu, bi bili dvakrat tolikšni).

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Glasgowu (VB)

2. Obdobje izmenjave: od januarja do junija 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Za izmenjavo sem se odločil, ker se mi je ob zaključku pandemije zdela menjava študijskega in življenjskega okolja dobra ideja. Za Glasgow sem se odločil, ker sem si želel kakovostne izobrazbe in zaradi izkušnje univerzitetnega kampusa, ki je skoncentriran na enem mestu in ne raztresen po celotnem mestu. Poleg tega je Univerza v Glasgowu znan po velikem številu študentov z vseh koncev sveta, kar je bil morda največji faktor za mojo končno odločitev.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predavanja, seminarji in izpiti so potekali v angleščini. Vsi študenti smo predmete obiskovali skupaj, imeli enake obveznosti in bili ocenjeni na isti način.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Razlik je bilo ogromno. Najbolj pozitivno (v primerjavi s PF UL) bi ocenil dejstvo, da so bili posnetki vseh predavanj že vnaprej na voljo v spletni učilnici, predavanja niso bila daljša od 50 minut, poleg tega smo študenti pri vseh predmetih, ki sem jih obiskoval, pred začetkom vsakega tedna predavanj po e-pošti dobili ekstenziven *handout*, v katerem so bile povzete ključne tematike prihodnjega tedna, relevantna literatura (obvezna, dodatna, sodna praksa) in vprašanja za razmislek. Na ta način je predavanje potekalo bolj v duhu razčiščevanja problemov, ki so pri obdelavi snovi nastale študentom, in ne v duhu golega podajanja snovi (npr. branja iz *PowerPoint*-a). Pozitivno bi ocenil tudi strukturo izpita: na izpitu je bilo na voljo šest vprašanj in odgovoriti smo morali na tri ter število tutorjev (en tutor na približno 15 študentov), ki so bili vedno na voljo za vse vrste vprašanj. Študijski proces je dvakrat zmotila stavka profesorjev, zato predavanja niso bila izvedena v celotnem obsegu in posledično je tudi izpit obsegal manj snovi (vse, kar ni bilo obdelano na predavanjih, ni prišlo v poštrev za izpit), kar se mi je zdelo zelo fer. Kljub navedenemu je bil obseg vsebine predmetov primerljiv obsegu na PF UL, le podan na razumljivejši način. Negativnih pripomb nimam.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

V času izmenjave sem bival v univerzitetnem študentskem domu, kar se ni izkazalo za najboljšo rešitev. Erasmusovci, ki sem jih spoznal in so bivali ali v zasebnih študentskih domovih ali v najetih stanovanjih, so imeli boljše bivalne pogoje in obenem za nastanitev plačevali manj, kot sem plačeval sam. Edina prednost univerzitetne nastanitve je bila v lokaciji, ki pa po mojem mnenju ne odtehta zgoraj navedenih minusov.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Izmenjavo v tujini bi toplo priporočil vsem, ki se v domačem okolju počutijo neanimirano, in vsem, ki jih zanima, kako študentsko življenje poteka v tujini. Presenečeni boste na vsakem (drugem) koraku!

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmusa?

Na videz najpomembnejše vprašanje pred izmenjavo je očitno vprašanje - kam? Sam sem po izmenjavi mnenja, da najlepših spominov ne bo ustvarilo okolje, v katerega se odpravite, temveč ljudje, ki jih na izmenjavi spoznate, z njimi živite in doživljate. Erasmusa zato ne bom pozabil nikoli, ker me bodo prej omenjeni na to izkušnjo spominjali iz dneva v dan.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Strošek namestitve 730 EUR/mesec; hrana, pijača in ostale osnovne potrebščine 400 EUR/mesec; prevoz 50 EUR/mesec; izleti, kultura in zabava 300 EUR/mesec, ostalo 150 EUR/mesec.

DAŠA TIČAR (ticar.dasa@gmail.com)

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Radboud univerza, Nijmegen (Nizozemska)

2. Obdobje izmenjave: od januarja do julija 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Zanimiv študijski program, kakovost študija na nizozemskih fakultetah, program v angleščini, pomoč pri iskanju nastanitve.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Predavanja so potekala v angleščini, študenti smo bili združeni z domačimi magistrskimi študenti in študenti LLM študija.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Pričakovano je bilo veliko priprav, toda ur predavanj ni bilo toliko kot doma. Študij je obvladljiv, malo bolj praktično naravnano kot doma. Doma vseeno nekatere teme obdelamo bolj celostno. Profesorji iz Nijmegena so pogosto tudi odvetniki v praksi in lahko predajo veliko praktičnih vidikov.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Na Nizozemskem je trenutno huda stanovanjska kriza, tako da je smiselno poiskati univerzo, ki pomaga pri iskanju nastanitve. Radboud univerza je pri tem precej prijazna in za prvo leto tujim študentom, če je mogoče, ponudi nastanitev. Prav tako stroški v primerjavi s preostalo Nizozemsko niso prehudi. Bivala sem v študentskem domu, ki je zelo lep in urejen. Vsekakor priporočam tovrstno bivanje za izmenjavo, saj omogoča tudi veliko socialnih stikov.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Študijsko izmenjavo bi priporočila vsakemu. Omogoča ti, da se za pol leta osredotočiš nase, spleteš nova prijateljstva, spoznaš, kako te dojemajo osebe, s katerimi v stik stopiš prvič, zaradi razgibanosti socialnih stikov si razširiš obzorja, hkrati pa tudi spoznaš nov sistem študija.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Najbolj zaradi prijateljstev, ki sem jih spletla s kolegi iz različnih držav. Vsekakor je neponovljiva izkušnja, ko se spoprijateljiš z vrstniki iz tako razgibane družbe in vsak prinese svoj pogled na svet, oblikovan v različnih okoliščinah odraščanja.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

800 EUR

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Antwerpnu (Belgija)

2. Obdobje izmenjave: od septembra 2021 do junija 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Univerza ponuja vrsto programov v angleščini, kjer se lahko poglobiš v najnovejše aspekte mednarodnega prava, mesto je zelo zanimivo in na super lokaciji za raziskovanje regije.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Vsa predavanja potekajo v angleščini, prav tako izpiti. Prednost univerze je, da Erasmusovi študenti obiskujejo predevanja skupaj s študenti programa LLM. S tem imaš stik tako z domačini kot s študenti iz celotnega sveta.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Način dela je za večino primerov korenito drugačen kot na PF UL. Več je samostojnega dela in manj kontaktnih ur. Za vsak predmet je maksimalno eno predavanje na teden. Več je tudi skupinskega dela in seminarskih nalog, saj pri velikem delu predmetov ni pisnega izpita, ampak si ocenjen na podlagi seminarskih nalog. Ni celoletnih predmetov, je pa zato več predmetov na vsak semester - po navadi med šest in osem. Osebnostno mi tak način dela bolj ustreza kot način dela na PF UL.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Po navadi imajo Erasmusovci možnost namestitve v študentskih domovih, ki jih priskrbi univerza, vendar v mojem primeru to ni bilo mogoče. Poiskal sem zasebno namestitev, in sicer prek spletne platforme KotWeb, ki ponuja preverjene najemodajalce in standardizirane najemne pogodbe. S svojo namestitvijo sem bil zadovoljen. Mesto ni veliko, zato ni nujno da ste v neposredni bližini fakultete. Prav tako priporočam najem kolesa, saj je zelo dobrodošlo pri raziskovanju mesta.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Kar se tiče študija, sem definitivno pridobil znanje, ki ga doma ne bi dobil, saj so programi bolj specializirani in usmerjeni. Kar pa se tiče osebnih izkušenj, mi je izmenjava definitivno razširila obzorja, saj sem spoznal ogromno ljudi, iz najrazličnejših kultur in delov sveta.

8. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Stroški najema sobe so med 300 in 500 EUR na mesec (skupaj s stroški), vse ostalo pa je med 200 in 400, če se všteje še zabave, kultura, kosila in podobno. Torej skupaj se stroški gibajo okvirno med 600 in 800 EUR na mesec. Seveda pa to zavisi od navad posameznika in tega, kako se znajdeš v mestu.

MARKO ZEČEVIĆ (zecevicmarko30@gmail.com)

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Gradcu (Avstrija)

2. Obdobje izmenjave: od februarja do junija 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Glavni razlog je bil, da se že dolgo učim nemščino. Pa tudi zaradi novih stikov in znanja.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

V angleščini. Na predavanjih enega predmeta so bili tudi študenti iz Avstrije, sicer pa smo bili večinoma le Erasmusovi študenti.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Predavanja v Gradcu so bila bolj praktična in drugačna. Gradec je tudi študentsko mesto, v katerem je polno mladih ljudi iz cele Evrope.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

Živel sem v študentskem domu in vsem bi priporočil, da izkoristite ta možnost. Veliko je možnosti za spoznavanje novih prijateljev in druženja. In še precej cenejše je od stanovanja.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Ja, z veseljem. Zelo dobra izkušnja, pridobljena nova znanja in stiki. Ves čas se učiš kaj novega in izmenjavo bi res priporočal vsakemu.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Spoznal sem veliko ljudi, imel sem zelo zanimiva in praktična predavanja, med drugim smo šli tudi v Strasbourg (na obisk ESČP, EP in SE).

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Študentski dom je stal približno 180 EUR. Čeprav je Gradec malo dražje mesto kot Ljubljana, mi je Erasmusova štipendija pokrila stroške. Ne vem natančno, a morda so moji mesečni stroški znašali med 500 in 600 EUR. Veliko sem tudi potoval, nisem pa hodil na zabave ali trošil na nočnem življenju.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: KU Leuven (Belgija)

2. Obdobje izmenjave: od februarja do julija 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Glavni razlog za odločitev za izmenjavo je bila želja po izkušnji v tujem učnem okolju. Razlog za izbiro KU Leuven pa je bil nabor predmetov, ki je zelo dobro odseval moje interese, ter priporočilo študenta, ki je izmenjavo že opravljal na tej univerzi ter jo zelo pohvalil.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Tako predavanja kot izpiti so potekali v angleškem jeziku. Študenti, katerih materni jezik ni angleščina, lahko na izpit prinesejo tudi slovar. Na predavanjih smo bili združeni Erasmusovi študenti, belgijski študenti ter LLM študenti. Na KU Leuven ni nobenih predavanj, ki bi bila posebej organizirana izključno za Erasmusovce.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

- Pozitivna smer: zelo veliko gradiva in poudarka na aktualnih pravnih problemih, ki se pojavljajo v svetu (pri tem je potrebno poudariti, da to nikakor ni prednost pred vsemi predmeti na PF UL – nekatera predavanja tu so povsem primerljiva s predavanji na KU Leuven; razlika je le v tem, da na KU Leuven to velja pri skoraj vseh predmetih). Še ena prednost je zelo moderen *online* sistem obveščanja in objavljanja gradiva, ki je študentom zelo enostavno dostopen, prav tako to velja za vse prostore na KU Leuven (predavalnice, skupni prostori, knjižnica, itd.), ki nudijo odlično učno okolje.
- (Edina) negativna smer: nekoliko neproporcionalno ovrednotenje predmetov v smislu vrednosti ECTS točk v primerjavi s PF UL (na primer, predmet na PF UL, ki terja veliko manj priprav ter dela, ima več ECTS točk kot predmet na KU Leuven, ki zahteva mnogo več dela, priprav, učenja in samoiniciativnosti).

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

V času izmenjave sem bivala v študentskem domu in s tem imam pozitivne izkušnje, saj je belgijski standard študentskih domov precej dober. Nasvet: če želite nastanitev v študentskem domu, se za to čimprej prijavite; najbolje kar takoj, ko izveste, da ste bili izbrani za izmenjavo na KU Leuven, saj se mesta zelo hitro zapolnijo.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

V vsakem primeru bi izmenjavo priporočala tudi ostalim študentom, saj gre za odličen način za spoznavanje izobraževanja v tujini, poleg tega pa se lahko z (ogromno) izbiro predmetov osredotočite na svoje interese, kar (vsaj delno) tudi pripomore k odločitvam glede prihodnosti.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Ljudje, ki sem jih na izmenjavi spoznala.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Povprečne mesečne stroške bi ocenila na 700-800 EUR mesečno.

1. Univerza, na kateri je potekala študentska izmenjava: Univerza v Gentu (Belgija)

2. Obdobje izmenjave: od februarja do julija 2022

3. Kaj so bili glavni razlogi, da ste se odločili za študijsko izmenjavo v tujini oz. prav na tej univerzi?

Univerza v Gentu je ena izmed boljših univerz v Evropi, še posebej priznana je njihova pravna fakulteta. Način dela je bolj usmerjen v reševanje problemov z apliciranjem relevantne zakonodaje, kar mi je predstavljalo izziv. Poleg tega je bil njihov predmetnik za poletni semester zelo pester na gospodarskopравnem področju.

4. V katerem jeziku so potekali predavanja in izpiti; ste bili tuji študenti na predavanjih združeni z domačimi študenti ali so bila predavanja za vas organizirana posebej?

Vsa predavanja in izpiti potekajo v angleškem jeziku, saj ne delajo razlik med domačimi študenti, študenti na Erasmusovi izmenjavi in LLM študenti, kar pomeni, da je študijsko delo kakovostno, a hkrati precej težje.

5. V čem se je študij na omenjeni instituciji najbolj razlikoval od študija na PF UL (tako v pozitivni kot negativni smeri)?

Najbolj se je razlikoval način dela, saj je v Gentu veliko seminarskih nalog in drugega sprotnege dela, kar šteje kot del končne ocene. Tudi izpiti se razlikujejo, saj so večinoma *open book* ali *take home* izpiti, kar pomeni, da je priprava nanje precej drugačna.

6. Ali ste v času izmenjave bivali v študentskem domu ali v zasebni namestitvi ter ali bi v zvezi z bivanjem v tujini želeli podati kak nasvet?

V študentskem domu, kjer smo si delili kuhinjo, kar je bila zame ena najboljših izkušenj, saj sem tako spoznala ljudi, s katerimi sem se največ družila. Razlog za to je bil tudi, da je bil moj študentski dom manjši kot ostali in nas ni bilo preveč v nadstropju. Moj nasvet je, da si hitro zagotovite študentski dom ali drugo nastanitev, saj je precej povpraševanja in se mesta v študentskem domu hitro zapolnijo.

7. Bi študijsko izmenjavo v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Raven znanja angleščine se mi je zelo izboljšala (še posebej angleška pravna terminologija), dobila sem super idejo za magistrsko nalogo, predvsem pa sem spoznala, da želim nadaljevati s študijem ali z delom v mednarodnem okolju.

8. Kaj bo ostal vaš najlepši spomin z izmenjave oz. zaradi česa ne boste nikoli pozabili Erasmosa?

Ne bom pozabila potovanja s prijatelji, mednarodnih večerij, kjer smo delili običaje in hrano, še posebej pa mi bo ostalo v spominu praznovanje rojstnega dneva.

9. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Študentski dom je približno 460 EUR, najem kolesa je 55 EUR (polog 80 EUR, kar dobiš nazaj po koncu obdobja), cena desetkratne vozovnice za železniški promet za študente je 55 EUR (najbolj ugodna opcija), cena hrane vsaj enkrat dražja kot pri nas (150-250 EUR), vstopnice kulturnih ustanov s študentskim popustom so približno 2 EUR, alkoholne pijače so vsaj enkrat dražje. Skupni mesečni stroški so bili približno 1.000 EUR (odvisno tudi od enkratnih stroškov).

PRAKSA

1. Naziv organizacije, kjer je potekala vaša Erasmusova praksa: Odvetniška pisarna DLA Piper Weiss-Tessbach Rechtsanwälte GmbH na Dunaju (Avstrija)

2. Obdobje opravljanja prakse: od septembra do decembra 2020

3. Kaj je bil glavni razlog, da ste se odločili za študijsko prakso v tujini?

Pridobivanje delovnih izkušenj v mednarodni odvetniški pisarni.

4. Kakšno vrsto dela ste opravljali, kaj vse so bile vaše delovne naloge, kakšen je bil delovni čas, kdo je nadziral vaše delo?

Delo sem opravljala v delovni skupini *Finance & Projects*, katerega vodja je odvetnica s slovenskimi koreninami. Delo je potekalo v angleškem jeziku (zaželeno je tudi znanje nemščine, saj te lahko tako vključijo v kakšno avstrijsko zadevo, prav tako pa ti nemščina olajša delo pri iskanju literature in sodne prakse). Področje dela je bilo zlasti korporacijsko in gospodarsko pravo, s poudarkom na finančnem in mednarodnem investicijskem pravu. Poleg tega pa se področja lahko vsakodnevno spreminjajo in lahko dobiš vprašanja s katerega koli pravnega področja (včasih tudi z delovnega prava, prava varstva podatkov in varstva potrošnikov). Gre torej za zelo razgibano delo, ki pa je lahko odvisno od projektov, ki se trenutno vodijo. Delovni čas je bil od ponedeljka do petka, od 9. do 18. ure (vmes ura odmora). Navodila za delo sem načeloma dobivala od drugih odvetnikov in pravnikov znotraj delovne skupine, ki so bili na voljo za morebitna sprotna vprašanja.

5. Bi opravljanje prakse v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Opravljanje prakse na Dunaju bi priporočala vsem, ki si želijo spoznati delo v mednarodni odvetniški pisarni.

6. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Sama sem bila na izmenjavi v času epidemije, zaradi česar nisem imela možnosti izkoriščati prostega časa, kar mi je prihranilo nekaj izdatkov. Sobo sem najela pri zasebnikih (najemnina z vključenimi stroški je znašala 340 EUR), ki sem jo našla preko portala WG-Gesucht, obstaja pa tudi možnost najema preko slovenskega dijaškega/študentskega hotela Korotan. Dunaj ima zelo razgiban javni promet, vendar sama priporočam uporabo kolesa. Cene v trgovinah so primerljive slovenskim, lahko tudi nižje, medtem ko so kakršnekoli pijače, druženja in muzeji v avstrijski prestolnici primerno višji.

NEJA CUNK (cunk.neja@gmail.com)

1. Naziv organizacije, kjer je potekala vaša Erasmusova praksa: Odvetniška pisarna Loeschner Rechtsanwaltsgesellschaft GmbH v Hamburgu (Nemčija)

2. Obdobje opravljanja prakse: od aprila do septembra 2021

3. Kaj je bil glavni razlog, da ste se odločili za študijsko prakso v tujini?

Pridobitev izkušenj iz tujine.

4. Kakšno vrsto dela ste opravljali, kaj vse so bile vaše delovne naloge, kakšen je bil delovni čas, kdo je nadziral vaše delo?

Poleg običajnih dejavnosti pisarniškega pomočnika (upravljanje dokumentov in spisov, arhiviranje, sprejem in pomoč strankam, poslovnim partnerjem in obiskovalcem, ipd.) so bile moje naloge tudi pravno raziskovanje, sodelovanje pri pripravi poročila o skrbnem pregledu kot podlage za oceno pravnega tveganja v okviru prevzema podjetja (*due dilligence*), priprava civilnih vlog, spremljanje rokov itd. Ker ima pisarna mednarodne stranke, sem morala delo opravljati poleg nemškega tudi v angleškem jeziku. S pričetkom dela sem dobila mentorico, eno izmed odvetnic v pisarni, s katero sva na tri tedne pregledali opravljeno delo. Delo je potekalo petkrat tedensko, po pet ur na dan.

5. Bi opravljanje prakse v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Da. Predvsem zaradi pridobitev izkušenj iz tujine.

6. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Mesečni stroški so znašali približno 1.500 EUR.

STEFAN GJOREVSKI (stefan_gjorevski@hotmail.com)

1. Naziv organizacije, kjer je potekala vaša Erasmusova praksa: Veleposlaništvo Republike Slovenije v Pragi (Češka)

2. Obdobje opravljanja prakse: od julija do septembra 2021

3. Kaj je bil glavni razlog, da ste se odločili za študijsko prakso v tujini?

Moj glavni razlog, da sem se odločil za opravljanje te prakse, je spoznavanje, kako predstavništva delujejo v praksi - tudi zato, ker sem tip človeka, ki ceni raznolikost tako kultur kot oseb in sem si želel spoznati novo kulturo, kot je češka, in tudi druge ljudi s celega sveta. Na koncu se je moja želja uresničila in sem se vrnil domov bogatejši za večje število novih poznanstev, dobro pa sem se seznanil tudi z delovanjem predstavništva v praksi ter s češko kulturo.

4. Kakšno vrsto dela ste opravljali, kaj vse so bile vaše delovne naloge, kakšen je bil delovni čas, kdo je nadziral vaše delo?

Opravljal sem različne vrste dela, predvsem sem poročal o COVID-19 ukrepih, pomagal pri organiziranju različnih dogodkov, odgovarjal na vprašanja državljanov v zvezi z delom veleposlaništva itd.

5. Bi opravljanje prakse v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Opravljanje prakse v tujini bi zagotovo priporočil tudi drugim študentom, kajti omogoči ti drugačen in širši pogled na življenje, spoznaš veliko zanimivih ljudi ter kulturo, ki je drugačna od te, v kateri si sicer navajen živeti.

6. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Pred odhodom na prakso v Prago je zelo pomembno, da si študent uredi Evropsko mladinsko kartico, kajti na Češkem je veliko popustov za študente, marsikatera organizacija pa ne sprejma naše navadne študentske kartice. Ker tega nisem vedel, so bili moji stroški višji. Stroški namestitev se gibajo med 400 in 500 EUR, hrana ni preveč draga (približno 200 EUR je dovolj za študenta), prevozi, kultura in zabava pa so v primeru, da imaš Evropsko mladinsko kartico, skoraj zastoj. Tako bi ocenil, da so povprečni mesečni stroški v Pragi znašali od 650 do 750 EUR.

1. Naziv organizacije, kjer je potekala vaša Erasmusova praksa: Stalno predstavništvo Republike Slovenije pri OZN, OVSE in drugih mednarodnih organizacijah na Dunaju (Avstrija)

2. Obdobje opravljanja prakse: od julija do decembra 2021

3. Kaj je bil glavni razlog, da ste se odločili za študijsko prakso v tujini?

Pridobivanje izkušenj v mednarodnem okolju kot dobra referenca za (morebitno mednarodno) kariero, izboljšanje jezikovnih kompetenc, nova poznanstva.

4. Kakšno vrsto dela ste opravljali, kaj vse so bile vaše delovne naloge, kakšen je bil delovni čas, kdo je nadziral vaše delo?

Moja praksa je obsegala spremljanje in pisanje poročil z zasedanj različnih odborov mednarodnih organizacij na Dunaju, predvsem v okviru Združenih narodov (ZN) in v manjši meri tudi v okviru Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE). Delo je bilo precej intenzivno, ker sem prakso opravljala v času predsedovanja Slovenije Svetu EU in je običajno potekalo v obsegu 40 ur na teden. Kljub temu je bil način dela dinamičen, saj sem zasedanja spremljala v živo na sedežu ZN ali OVSE, poročila sem pisala načeloma v pisarni na Predstavništvu, nekaj časa pa sem zaradi pandemije delo opravljala tudi doma. V času predsedovanja smo prakso opravljali štirje praktikanti, od katerih sta bila dva zadolžena za delo ZN, dva pa za delo v okviru OVSE, pri čemer nam je bil za vsako od teh organizacij na voljo en mentor. Sama sem bila zelo zadovoljna z načinom mentoriranja, ki je bilo na začetku bolj intenzivno (npr. skupno spremljanje zasedanj), zato da smo lahko res dobro razumeli in spoznali delovanje določene organizacije, kasneje pa so nam zaupali vedno več samostojnega in odgovornega dela. V vsakem primeru pa so bili vedno na voljo za vprašanja in nasvete, vključno z bolj splošnimi izven strogo delovnega okolja.

5. Bi opravljanje prakse v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Opravljanje prakse v tujini bi gotovo priporočala vsakemu študentu in sicer tako iz razlogov osebnega razvoja, kot tudi nadaljnje poklicne poti. V tujem okolju je namreč na preizkušnjo postavljena vrsta osebnih značilnosti in navad, s katerimi se moraš soočiti samostojno in brez podpore domačih prijateljev ali družine. V stopnji samostojnosti se opravljanje prakse tudi najbolj razlikuje od študijske izmenjave. Za razliko od slednje namreč ob prihodu v tujino nisi že takoj del neke skupine Erasmusovih študentov, s katerimi bi na vsakodnevni ravni obiskoval predavanja in se udeleževal organiziranih aktivnosti, ampak si nekako prisiljen v večjo integracijo v lokalno okolje, ki ti nenazadnje omogoča resnično doživetje nekega tujega okolja in spoznanja ljudi, s katerimi sicer nikoli ne bi prišel v stik. Zaradi teh pridobljenih kompetenc opravljanje prakse v tujini predstavlja tudi izkušnjo, cenjeno s strani domačih in tujih delodajalcev, ki v tem vidijo dodano vrednost. Potrebno se je namreč zavedati, da je Slovenija relativno majhno in homogeno območje, ki omogoča le omejeno možnost izbire, tako na poklicnem področju, kot tudi z vidika interesnih dejavnosti. Osebno mi je opravljanje prakse na Dunaju preko vpogleda v delovanje številnih mednarodnih organizacij omogočilo odkritje želene smeri moje nadaljnje kariere poti, hkrati pa preko umetniške ponudbe tudi nadaljnjo pot na področju mojega kreativnega razvoja. Na to kaže tudi dejstvo, da se po vsej verjetnosti na Dunaj zopet vračam oktobra letos.

6. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Po grobi oceni sem povprečno na mesec porabila približno 600 EUR. Namestitev v sobi v stanovanju s tremi drugimi osebami je znašala 360 EUR, pri čemer je to za Dunaj relativno poceni, saj se cene najemnin za primerljive namestitve gibljejo pri približno 400 EUR. Stroški hrane in pijače so odvisni od osebnih preferenc, ob občasnem obisku restavracij bi vse skupaj ocenila na približno 200 EUR na mesec. Sama sem se večino časa prevažala z lastnim kolesom, zato za prevoz nisem porabila toliko denarja. Za kulturo in zabavo zaradi pandemije nisem zapravila toliko, kot bi običajno; ocenjujem, da bi bil v primeru brez zaprtja ta strošek dvakrat večji.

JANEZ KOROŠEC (janez.korosec6@gmail.com)

1. Naziv organizacije, kjer je potekala vaša Erasmusova praksa: Stalno predstavništvo Republike Slovenije pri Svetu Evrope v Strasbourgu (Francija)

2. Obdobje opravljanja prakse: od septembra 2020 do marca 2021

3. Kaj je bil glavni razlog, da ste se odločili za študijsko prakso v tujini?

Za študijsko prakso v tujini sem se odločil predvsem zaradi želje po daljši delovni izkušnji v mednarodnem okolju. Predhodno sem opravil 14-dnevno ELSA STEP prakso, ki me je navdihnila za ta korak.

4. Kakšno vrsto dela ste opravljali, kaj vse so bile vaše delovne naloge, kakšen je bil delovni čas, kdo je nadziral vaše delo?

Kot pripravnik sem opravljal skoraj vsa dela diplomatov – spremljal delovne skupine Sveta Evrope, konference in različne sestanke ter o njih pisal poročila za Ministrstvo za zunanje zadeve.

5. Bi opravljanje prakse v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Prakso v tujini bi priporočil vsem, ki vas vsaj deloma zanima, saj ti mednarodne izkušnje ponudijo novo perspektivo na položaj Slovenije v svetu, različnost delovnih kultur in seveda spoznavanje načina življenja v drugi državi.

6. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Ker je moja praksa potekala v času strogih ukrepov zaradi pandemije, so bili stroški najbrž nižji, kot bi bili sicer. Za sobo sem plačeval 500 EUR, za vse ostalo pa 300-400 EUR.

1. Naziv organizacije, kjer je potekala vaša Erasmusova praksa: Odvetniška pisarna DLA Piper Weiss-Tessbach Rechtsanwälte GmbH na Dunaju (Avstrija)

2. Obdobje opravljanja prakse: od oktobra 2021 do januarja 2022

3. Kaj je bil glavni razlog, da ste se odločili za študijsko prakso v tujini?

Delo v tujem jeziku, mednarodni primeri in delo v priznani mednarodni pisarni.

4. Kakšno vrsto dela ste opravljali, kaj vse so bile vaše delovne naloge, kakšen je bil delovni čas, kdo je nadziral vaše delo?

Vsak dan sem v pisarno prišla ob 9. uri, navadno so se jutranji sestanki pričeli ob 9.30, odhod z dela je bil po 18. uri. V pisarni je bilo vsak dan na voljo sveže sadje, voda in kava. Sama sem se ukvarjala predvsem s prevajanjem pravnih dokumentov, primeri s področja GDPR, delovnega in finančnega prava. Vsekakor pa so primeri in analize določenega pravnega področja zelo zanimivi, raznoliki ter obsežni.

5. Bi opravljanje prakse v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Seveda. Sama sem se predhodno udeležila že študijske izmenjave, tako da je bila študijska praksa pravzaprav nekakšna nadgradnja. Vsekakor prakso priporočam vsem, ki že imajo vsaj malenkost izkušenj – v nasprotnem primeru bi si lahko predstavljala, da bi komu predstavljala velik napor. Sem pa prepričana, da tudi v primeru odsotnosti izkušenj posameznik hitro osvoji osnove in spozna samo delo v veliki pisarni. Praksa v mednarodni pisarni je odlična priložnost za nadaljnje širjenje obzorij v tujini in odskočna deska za »pravo« delo v tujini!

6. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

V času opravljanja prakse je bil na Dunaju strog *lockdown*, tako da v ta izračun niso všteti stroški kulture in zabave, saj so bili muzeji in klubi zaprti, ostale aktivnosti pa onemogočeni. Za sobo z lastno kuhinjo in kopalnico sem odštela 600 EUR na mesec, za hrano dodatnih 200 EUR, javni promet 50 EUR. Opozarjam, da so - po pričanju vrstnikov, ki so se prakse/izmenjave na Dunaju udeležili pred koronavirusom - cene nastanitev veliko nižje (torej sobe v zasebnih nastanitvah že od 350 EUR na mesec).

VERONIKA NOVAK (veronika.novak19@gmail.com)

1. Naziv organizacije, kjer je potekala vaša Erasmusova praksa: Veleposlaništvo Republike Slovenije v Kopenhagnu (Danska)

2. Obdobje opravljanja prakse: od oktobra do decembra 2021

3. Kaj je bil glavni razlog, da ste se odločili za študijsko prakso v tujini?

Želja po pridobivanju delovnih izkušenj in opravljanje dela na veleposlaništvu; želela sem si namreč spoznati, kako deluje svet diplomacije. Veleposlaništvo na Danskem je bilo zame idealna izbira, saj je tam predstavništvo za vse nordijske države, tako da sem lahko unovčila znanje norveščine, ki sem ga pridobila med študijsko izmenjavo, in izkoristila prakso še za ponovni obisk Norveške.

4. Kakšno vrsto dela ste opravljali, kaj vse so bile vaše delovne naloge, kakšen je bil delovni čas, kdo je nadziral vaše delo?

Delo je potekalo pet dni na teden, od 9. do 17. ure; včasih, ko smo organizirali kakšne dogodke, tudi nekoliko dlje. Moje delo sta nadzirali dve diplomatki. Zadolžena sem bila za poročanje o COVID-19 ukrepih za skandinavske države, pisala sem depeše, prisostvovala na raznih sestankih in mednarodnih konferencah, pomagala pri pripravi dogodkov, občasno pomagala tudi konzularnemu oddelku in ostalim lokalno zaposlenim uslužbencem ter opravljala razna administrativna opravila.

5. Bi opravljanje prakse v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Opravljanje prakse v tujini bi priporočila vsem, ki bi si želeli za par mesecev izkusiti življenje v tujini in tam opravljati delo, ki ga sicer ne bi imeli priložnosti opravljati, ter vsem, ki si želijo delovno okolje, ki se razlikuje od domačega. Ta izkušnja mi je dala še več samostojnosti, saj si glede vsega prepuščen le samemu sebi (za razliko od študijske izmenjave tu ni tuje univerze, ki bi opravila velik del administrativnega dela, povezanega z življenjem v tuji državi). Spoznala sem tudi veliko novih ljudi in ustvarila nova prijateljstva, kar zelo cenim.

6. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Povprečno približno 1.500 EUR (zaradi lokacije prakse je potrebno vedeti, da polovico tega stroška predstavlja le najemnina).

1. Naziv organizacije, kjer je potekala vaša Erasmusova praksa: Stalno predstavništvo Republike Slovenije pri OZN, OVSE in drugih mednarodnih organizacijah na Dunaju (Avstrija)

2. Obdobje opravljanja prakse: od oktobra 2021 do marca 2022

3. Kaj je bil glavni razlog, da ste se odločili za študijsko prakso v tujini?

Vpogled in pridobitev izkušenj iz multilateralne diplomacije.

4. Kakšno vrsto dela ste opravljali, kaj vse so bile vaše delovne naloge, kakšen je bil delovni čas, kdo je nadziral vaše delo?

Vrsta dela:

- večinoma: spremljanje zasedanj in pisanje depeš;
- vrhunci: podajanje izjav na sejah, pravno raziskovanje in pomoč predsedujočemu pogajanjem za sprejem resolucije.

Delovni čas: načeloma od 9. do 17. ure, seje pa se lahko zavlečejo tudi pozno v noč, zato je tudi več prostih dni.

Delo nadziral: mentor (3. sekretar).

5. Bi opravljanje prakse v tujini priporočali tudi drugim študentom oz. kaj je vam osebno ta izkušnja dala?

Bi priporočil. Največja pridobitev je poglobljen vpogled in sodelovanje v procesu nastajanja mednarodnopravno relevantnih tekstov, kot so resolucije in konvencije. Detajlno sem se tudi spoznal s strukturo in z delovanjem mednarodnih organizacij na Dunaju.

6. Koliko so v času izmenjave znašali vaši povprečni mesečni stroški?

Nastanitev: 400 EUR, javni prevoz: 50 EUR, hrana: 250 EUR, kultura in zabava: 200 EUR.

POGOSTA VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Kaj program Erasmus+ omogoča meni kot študentu?

Program Erasmus mi ponuja možnost, da:

- del rednih študijskih obveznosti opravim na partnerski univerzi v eni od sodelujočih držav programa,
- da opravim prakso v podjetju ali drugi organizaciji v eni od teh držav,
- sem oproščen stroškov šolnine v tujini,
- se mi po vrnitvi iz tujine na domači fakulteti priznajo v tujini opravljene obveznosti,
- pridobim finančno pomoč (dotacijo oz. štipendijo) v okviru programa.

Ali lahko grem na Erasmus+ izmenjavo večkrat?

Študent lahko na vsaki stopnji študija odide na mobilnost v trajanju do 12 mesecev (tj. 12 mesecev v času dodiplomskega študija, 12 mesecev v času magistrskega študija, itd.). Vsako 12-mesečno obdobje je lahko sestavljeno iz katerekoli kombinacije upravičene mobilnosti z namenom študija ali/in prakse. Poleg tega se lahko mobilnosti za namen prakse udeležijo tudi »mladi« diplomanti (»mladi« magistranti, »mladi« doktoranti), vendar morajo biti izbrani za mobilnost s strani svoje matične fakultete v času zadnjega leta študija, prav tako mora biti njihovo usposabljanje izvedeno v 12 mesecih po datumu zaključka študija.

Kako se lahko prijavim na Erasmus+ študijsko izmenjavo?

Pravna fakulteta v Ljubljani enkrat letno razpiše s partnerskimi institucijami dogovorjena mesta za mobilnost z namenom študija in za prakso. Razpis je objavljen običajno v mesecu decembru za mobilnosti v študijskem letu, ki sledi. Razpis je javno objavljen in ga poiščem na oglasni deski in fakultetni spletni strani. Dodatne informacije dobim v mednarodni pisarni ali pri Erasmus koordinatorju.

Ali je število mest omejeno?

Za študijsko mobilnost mora imeti matična fakulteta vnaprej podpisane bilateralne sporazume s partnerskimi univerzami v tujini, zato je število mest omejeno. Pri mobilnosti za prakso tovrstni dogovori niso potrebni, zato je možnosti več. Seveda pa vsa prosta mesta niso samodejno tudi sofinancirana iz Erasmusovih sredstev.

Kako je s pridobitvijo finančne pomoči?

S pridobitvijo statusa Erasmusovega študenta pridobim možnost finančne pomoči za mobilnost (Erasmusova dotacija). Finančna pomoč mi pomaga kriti del stroškov na mobilnosti, del stroškov pa bom moral plačati iz lastnih virov. Z matično univerzo pred odhodom na izmenjavo podpišem pogodbo o financiranju. Sredstva mi nakažejo na moj osebni račun. O samem postopku priprave in podpisa pogodbe ter izplačila bom obveščen s strani matične univerze. Finančna pomoč mi ne pripada samodejno s pridobitvijo statusa Erasmusovega študenta. Sredstva so omejena.

UPORABNI KONTAKTI

Vsaka visokošolska institucija, ki sodeluje v programu Erasmus+, ima svojega Erasmus koordinatorja, ki v sodelovanju z mednarodno pisarno vodi in usmerja aktivnosti programa (npr. odloča o sklepanju novih Erasmusovih bilateralnih sporazumov, skrbi za obveščanje študentov o programu, pripravi vsakoletni razpis in opravi izbor domačih študentov, organizira prihod in študijske aktivnosti tujih študentov, itd).

Akademski **Erasmus koordinator** na Pravni fakulteti v Ljubljani je **izr. prof. dr. Luka Tičar**, študenti pa lahko vse potrebne informacije dobijo tudi na naslednjih naslovih:

Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta

Mednarodna pisarna

Poljanski nasip 2, 1000 Ljubljana

Telefon: (01) 420 32 23

E-pošta: darja.rabzelj@pf.uni-lj.si

Spletna stran: www.pf.uni-lj.si

Univerza v Ljubljani, Rektorat

Služba za mednarodno sodelovanje

Kongresni trg 12, 1000 Ljubljana

Telefon: (01) 241 85 94

E-pošta: erika.bolcina@uni-lj.si (kontakt za študente UL, ki odhajajo na Erasmusovo študijsko izmenjavo) in urska.ravnik@uni-lj.si (kontakt za studente UL, ki odhajajo na Erasmusovo prakso)

Spletna stran: www.uni-lj.si

CMEPIUS - Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana

Telefon: (01) 620 94 50

E-pošta: info@cmepius.si

Spletna stran: <https://www.cmepius.si/mednarodno-sodelovanje/moznosti-sodelovanja/erasmus/>

Izdajatelj: Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta

Zbrala in uredila: Darja Rabzelj

Grafična priprava in tisk: Litteralis d.o.o.

Naklada: 400 izvodov, brezplačna publikacija

Ljubljana, september 2022

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

378.014.242:34

ZAKAJ na Erasmus? : izkušnje študentov PF UL, ki so bili na Erasmus izmenjavi / [zbrala in uredila Darja Rabzelj]. - 3. izd. - Ljubljana : Pravna fakulteta, 2022

ISBN 978-961-7162-04-2

COBISS.SI-ID 120465411

Publikacija je bila izdana s finančno pomočjo Evropske komisije.

Erasmus+

Pravna fakulteta
Univerza v Ljubljani